F 70297

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

21 февраль, жума, 1997 йил
Сотувда эркин нархда. № 39 (1556)

ЎЗБЕКИСТОН -- САЛОҲИЯТЛИ ҲАМКОР

20 февраль куни Тошкентнинг Дўрмон қароргоҳида мамлакатимизга расмий ташриф буюрган Литва Республикаси Президенти Алгирдас Бразаускасни расмий кутиб олиш маросими бўлди.

Олий мартабали меҳмон шарафига фахрий қоровул саф тортди. Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов ва Литва Президенти Алгирдас Бразаускас махсус шоҳсупага кўтарилди. Ҳар икки давлат мадҳиялари янгради.

Маросимдан кейин мамлакатимиз раҳбари Ислом Каримов ва Литва Республикаси Президенти Алгирдас Бразаускас ўртасида яккама-якка суҳбат бўлди. Ўзаро суҳбат чоғида икки давлат раҳбарлари мамлакатларимиз ўртасидаги дўстона муносабатлар ва ҳамкорлик алоқаларини янада кенгайтириш, минтақавий ва халқаро доирадаги айрим муаммолар билан боғлиқ масалалар хусусида фикр алмашдилар.

Шундан сўнг президентлар иштирокида Ўзбекистон ва Литва Республикалари расмий делегацияларининг кенгайтирилган таркибдаги музокаралари бўлди.

Президент Ислом Каримов Алгирдас Бразаускас раҳбарлигидаги Литва делегациясини юртимизга ташрифи билан қутлар экан, Ўзбекистон ҳукумати мазкур учрашувлар ва музокараларга алоҳида аҳамият бераётганини, зеро, мамлакатимизнинг ташқи иқтисодий алоқаларида ушбу Болтиқбўйи давлати катта ўрин эгаллашини таъкидлади. Ислом Каримов меҳмонларга Ўзбекистонда амалга оширилаётган иқтисодий, сиёсий ва ижтимоий ислоҳотлар жараёни, республикамизнинг ташқи ва ички сиёсий ҳамда иқтисодий ҳаётида қўлга киритаётган ютуқлари хусусида сўзлаб берди.

-- Кейинги йиллар давомида мамлакатларимиз ўртасидаги савдо-иқтисодий алоқаларда сезиларли ўзгаришлар кўзга ташланяпти, -- деди Президент Ислом Каримов. -- Жумладан, 1996 йилда маҳсулот айрибошлаш ҳажми 1995 йилга нисбатан икки баробар ошди. Лекин бу борада ҳали ишга солинмаган имкониятлар ҳам мавжуд. Хусусан, ҳар икки мамлакат иштирокида қўшма сармоя лойиҳаларини тузиш ва уларни фаол ишга солиш ҳам манфаатли ҳамкорлик истиқболини таъминлайди.

Ўзбекистон раҳбари енгил саноат, тўқимачилик, озиқ-овқат саноати ва ёғочни қайта ишлаш соҳаларида ана шундай қўшма лойиҳаларни ишга тушириш ҳамда бу борада узоқ муддатли ҳамкорлик алоқалари ўрнатиш истиқболли эканини қайд этди. Президент Ислом Каримов алоҳида таъкидлаганидек, литвалик тадбиркорларнинг Ўзбекистонда яхши обрў-эътибор қозонгани ва ўзбек ҳамкорларининг ишончлилиги бундай қўшма фаолият равнақига гаров бўла олади. Шунингдек, мамлакатларимиз ҳамкорлигининг яна бир муҳим йўналишини коммуникация тармоғи ташкил этади. Хусусан, Ўзбекистон маҳсулотларини экспорт қилишда Литва бандаргоҳларидан фойдаланиш ҳар икки томон учун фойда келтиради.

Музокараларда Ўзбекистон раҳбари Литва билан минтақавий хавфсизликни таъминлаш, гиёҳвандлик моддаларининг тарқаталишига қарши биргаликда курашиш ҳам ўзаро ҳамкорликнинг муҳим йўналишларини ташкил этишини айтди. Президент Ислом Каримов Литванинг Европа тузилмалари ва НАТО билан интеграциялашувга қаратилган ташқи сиёсати ҳамда БМТнинг тинчликни сақлаш тадбирларида қатнашиш борасидаги ҳаракатларини қўллаб-қувватлади.

-- Ўзбекистон Литванинг Марказий Осиё минтақасидаги энг йирик ҳамкори бўлиб келган ва шундай бўлиб қолади, -- деди Литва Президенти Алгирдас Бразаускас. -- Биз Ўзбекистон билан ҳамкорлик қилиш мумкин бўлган соҳалар рўйхатини янада кенгайтириш тарафдоримиз. Мамлакатларимиз ўртасидаги масофанинг узоқлигига қарамай, Ўзбекистоннинг салоҳиятли шерик экани бизни ҳамиша рағбатлантириб туради.

Литва раҳбари Ислом Каримовнинг 1995 йил ёзида Литвага расмий ташриф буюриши икки мамлакат ўртасидаги ҳамкорликка ҳуқуқий асос солгани ҳамда ўзаро муносабатларни мустаҳкамлашга хизмат қилганини таъкидлади. Шунингдек, Литва Президенти Ўзбекистон раҳбарининг коммуникация ва транспорт соҳаларида ҳамкорлик қилиш, енгил ва озиқ-овқат саноати, тўқимачилик тармоқларида қўшма ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш тўғрисидаги таклифларини қўллаб-қувватлади.

Музокаралар чоғида ўзаро ҳисоб-китобларда клеринг тизимини йўлга қўйиш ва бу борада қўшма комиссия тузиш масаласи ҳам муҳокама этилди.

Музокаралар якунлангач, икки томонлама ҳужжатларни имзолаш маросими бўлди. Ислом Каримов ва Алгирдас Бразаускас Ўзбекистон Республикаси Президенти ва Литва Республикаси Президенти учрашуви якунлари бўйича қўшма баёнотга имзо чекдилар.

Шунингдек, Ўзбекистон ҳукумати билан Литва ҳукумати ўртасида автомобил транспортида халқаро йўловчи ва юк ташиш тўғрисидаги, темир йўл транспорти соҳасида ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги ҳамда Ўзбекистон Республикаси юкларини Клайпед бандаргоҳи орқали ташиш учун транспорт ва бошқа хизматлар кўрсатиш ҳақидаги битимлар имзоланди. Ҳужжатларни Ўзбекистон Бош вазири ўринбосари К. Раҳимов ва Литва алоқа йўллари вазири А. Жваляускас имзолади.

Бундан ташқари, Ўзбекистон Республикаси билан Литва Республикаси ўртасида фуқаролик, оила ва жиноий ишлар бўйича ҳуқуқий ёрдам ва ҳуқуқий муносабатлар тўғрисидаги шартнома ҳам имзоланди. Мазкур шартномага Ўзбекистон ташқи ишлар вазири А. Комилов ва Литва адлия вазири В. Пакалнишкис имзо чекди.

Ҳужжатларни имзолаш маросимидан кейин ҳар икки давлат раҳбарлари маҳаллий ва хорижий оммавий ахборот воситалари вакиллари билан учрашиб, уларнинг музокаралар якунларига оид саволларига жавоб қайтардилар. Президентлар учрашувлар самарали ўтгани ҳамда Ўзбекистон билан Литва ўртасида манфаатли ҳамкорлик равнақининг муҳим омили бўлмиш ўзаро ишонч мустаҳкамлигига амин бўлганликларини таъкидладилар.

Литва раҳбарининг мамлакатимизга расмий ташрифи давом этмоқда.

(ЎзА).

СУРАТДА: кутиб олиш пайти.
Р. ШАГАЕВ олган сурат.

ҚАДИМИЙ ШАҲАРЛАРИМИЗ ТЎЙИГА ТАЙЁРГАРЛИК

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарорига биноан бу йил кузда қадимий шаҳарларимиздан иккитасининг -- Хева ва Бухоронинг 2500 йиллиги байрам қилинади.

ЮНЕСКО қарорига асосан эса бу сана бутун жаҳон бўйлаб нишонланади. Мазкур тантаналарга тайёргарлик ишлари аллақачон бошлаб юборилган. Айни кунларда Бухорода ҳам, Хевада ҳам қадимий ёдгорликларни таъмирлаш, янги йўл ва йўлкалар, хиёбонлар барпо этиш, бутун шаҳарни ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ишлари авж олган. Бу ишга наинки Хоразм ва Бухоро усталари, ишчилари, айни чоғда Самарқанд, Шаҳрисабз, Тошкент, Андижон, Фарғона, қўйингки, мамлакатимизнинг деярли барча вилоятларидан халқ усталари, таъмирчилар, қурувчилар ва бошқа касб эгалари келиб, қадимий шаҳарларимиз юбилейига тайёргарлик ишларига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Ушбу шаҳарлар юбилейига тайёргарлик кўриш ва ўтказиш республика ташкилий қўмиталарининг аъзолари 19 февраль куни Хева ва Бухоро шаҳарларига ташриф буюрдилар. Улар мазкур шаҳарларда юбилей тантаналарига қадар битказилиши зарур бўлган объектларни кўздан кечирдилар, таъмирлаш, ободонлаштириш, умуман, тайёргарлик ишларининг аҳволи билан танишдилар. Бу борада Бухорода амалга оширилган ишлар ташкилий қўмита аъзоларини қувонтирди. Хусусан, Калон масжиди, Мир араб мадрасаси, Арк қалъаси каби тарихий обидаларда бажарилган ва бажарилаётган ишлар диққатга сазовордир. Хевада ҳам бирмунча ишлар қилинган, қилинмоқда, аммо ишнинг умумий суръати талаб даражасида эмас, деган хулосага келинди.

Бу ҳақда ташкилий қўмитанинг Хевада ўтган йиғилишида очиқ айтилди, камчиликлар кўрсатилди. Хева шаҳар, Хоразм вилояти ҳокимлигига, вилоятнинг тегишли раҳбарларига, алоқадор вазирликлар вакилларига аниқ топшириқлар берилди. Бухородаги йиғилишда ҳам ижобий ишлар қайд этилгани ҳолда, ҳали бажарилиши лозим бўлган юмушлар анчагина экани, суръатни бир кун ҳам сусайтирмаслик зарурлиги кўрсатиб ўтилди. Зарур топшириқлар, кўрсатмалар берилди. Хоразм вилояти ҳокимининг ўринбосари К. Каримов, Хева шаҳар ҳокимининг ўринбосари Р. Бобожонов, Бухоро шаҳар ҳокимининг ўринбосари Ш. Нажмиддинов, Маданият ишлари вазирининг ўринбосари Б. Абдураҳимовнинг ахборотлари тингланди.

Ҳар иккала йиғилишни республика Бош вазирининг биринчи ўринбосари, мазкур ташкилий қўмиталар раиси И. Жўрабеков бошқарди. Йиғилишда Президентнинг Давлат маслаҳатчиси Ў. Раҳматов, Бош вазир ўринбосарлари А. Азизхўжаев, Р. Юнусов, Хоразм вилояти ҳокими И. Юсупов, Бухоро вилояти ҳокими С. Ҳусенов қатнашди.

(ЎзА).

Пойтахтимизнинг Ҳамза номидаги ўзбек давлат академик драма театрида «Маҳалла -- маънавият, маърифат ва тарбия маскани» мавзуида республика семинар-кенгаши бўлди.

МАҲАЛЛА -- ТАРБИЯ МАСКАНИ

Семинар-кенгашда миллий ва маънавий қадриятлар, муҳим тарбия маскани бўлган маҳаллада маданий ва маърифий ишларни янада ривожлантириш, маҳалла гузарлари ва чойхоналарда турли маданий тадбирларни ташкил этиш, шунингдек, маҳаллаларда миллий спорт ўйинларини ўтказиш билан боғлиқ масалалар хусусида фикр юритилди. Тадбир доирасида маҳалла оқсоқоллари, маданият уйи раҳбарлари, олимлар ва ижодкорлар иштирокида давра суҳбати ўтказилди.

Семинар-кенгаш қатнашчилари Тошкент шаҳрининг бир қатор маҳаллаларида ўзаро тажриба алмашди.

(ЎзА).

ЯНГИЧА ЁНДАШИШ -- МУВАФФАҚИЯТ ГАРОВИ

Самарқандда вилоят фаолларининг йиғилиши бўлди. Унда шаҳар ва туман ҳокимлари, корхона, муассаса ва хўжалик раҳбарлари, ҳуқуқ-тартибот маҳкамалари бошлиқлари, деҳқон (фермер) хўжаликлари вакиллари, оммавий ахборот воситалари ходимлари қатнашди. Йиғилишни вилоят ҳокими А. Мардиев бошқарди.

Йиғилиш иштирокчилари мамлакатимиз Президенти Ислом Каримовнинг халқ депутатлари Фарғона вилоят кенгашининг навбатдан ташқари сессиясида сўзлаган нутқидан келиб чиқадиган вазифаларни муҳокама қилдилар. Сўзга чиққанлар ижтимоий-иқтисодий ривожланиш соҳасида муайян ижобий ишлар амалга оширилаётганини қайд этиш билан бирга, юртбошимиз нутқида тилга олинган кўпгина хато ва камчиликлар Самарқанд вилоятида ҳам мавжудлигини таъкидладилар. Жумладан, мулкни давлат тасарруфидан чиқариш, аҳолини иш билан таъминлаш, хорижий сармояларни ишлаб чиқаришга кенг жалб этишда сусткашликка йўл қўйилмоқда. Рўйхатга олинган 146 қўшма корхонанинг деярли ярми ишламаяпти. Бу борада кўпгина раҳарларда ишга янгича ёндашиш, ташкилотчилик етишмаяпти.

Шунингдек, йиғилишда контрактация шартномалари тузиш, аҳолига савдо, тиббий ва маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш, деҳқон (фермер) хўжаликларини ривожлантириш, шахсий томорқадан фойдаланиш самарадорлигини ошириш каби масалалар юзасидан фикр-мулоҳазалар билдирилди.

Йиғилишда Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси -- назорат инспекцияси раҳбари Ё. Жалолов сўзга чиқди.

(ЎзА).

ТОШКЕНТ БИЛАН ТАНИШУВ

Литва Президенти Алгирдас Бразаускас Ўзбекистонга сафарининг иккинчи куни Президент Ислом Каримов билан пойтахтдаги Алишер Навоий миллий боғига ташриф буюрди.

Олий мартабали меҳмон шеърият мулкининг султони ва буюк давлат арбоби Алишер Навоий ҳайкали пойига гул қўйди.

Литва Президенти Алгирдас Бразаускас Тошкент марказида қад кўтарган Темурийлар тарихи давлат музейини ҳам бориб кўрди. Миллий анъаналар асосида қурилган мазкур замонавий музей ва ундаги темурийлар давридан ҳикоя қилувчи ноёб тарихий экспонатлар олий мартабали меҳмонда катта таассурот қолдирди. У музейнинг фахрий меҳмонлар китобига эсдалик дастхати ёзиб қолдирди.

Литва давлати раҳбари республика биржа марказида бўлди. Алгирдас Бразаускас марказ замонавий техника билан жиҳозланиши жиҳатидан МДҲда ноёб эканини таъкидлади.

Олий мартабали меҳмоннинг Темурийлар тарихи давлат музейи ва биржа маркази билан танишуви чоғида унга Бош вазир Ўткир Султонов, ташқи ишлар вазири Абдулазиз Комилов ва Тошкент шаҳри ҳокими Козим Тўлаганов ҳамроҳлик қилди.

(ЎзА).

ЎЗБЕКИСТОН -- ЛИТВА БИЗНЕС СЕМИНАРИ

20 февраль куни пойтахтдаги «Интерконтинентал» меҳмонхонасида мамлакатимизга расмий ташриф буюрган Литва Республикаси Президенти Алгирдас Бразаускасга ҳамроҳлик қилаётган ушбу мамлакат ишбилармонлари билан республикамиз вазирликлари ва муассасалари раҳбарлари ҳамда тадбиркорлари иштирокида Ўзбекистон -- Литва бизнес семинари бўлиб ўтди.

Анжуманда Ўзбекистон билан Литва Республикаси ўртасида савдо-иқтисодий, молиявий соҳаларда ҳамкорликни ривожлантириш, ёғочни қайта ишлаш, машинасозлик, тўқимачилик, озиқ-овқат ва енгил саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш билан шуғулланувчи қўшма корхоналар тузиш борасида ўзаро фикр алмашилди. Шунингдек, банк тизими, сармояларни муҳофаза қилиш, нефть ва газни қайта ишлаш ҳамда кимё саноати соҳаларида кенг ҳамкорлик алоқаларини ўрнатиш ва ўзаро тажриба алмашишга келишиб олинди.

(ЎзА).

БИЗНИНГ ШАРҲ

ХАЛҚАРО БОЗОРГА КЕНГ ЙЎЛ

Мулкдор борки, у хоҳ юртдошимиз, хоҳ хорижлик бўлсин, товарлар ишлаб чиқариш ва хизматлар кўрсатишнинг суғуртавий ҳимоя қилинишини истайди.

Бусиз, ҳеч бир мамлакатда экспорт ва импорт даражаси ўсишини таъминлаш мушкул, қолаверса, бугунги кунда экспорт ўсишини рағбатлантириш, ўзбекистонлик экспорт қилувчиларни суғуртавий ҳимоя қилишни таъминлаш, Ватанимизда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг технология, товарлар ва хизматлар халқаро бозорларига маркетинг мажмуи орқали кириб боришига эришиш энг муҳим вазифалардан бирига айланиб қолмоқда. Шу маънода, Ўзбекистон Республикаси Президентининг шу йил 18 февралдаги «Ўзбекинвест» экспорт-импорт миллий суғурта компаниясини ташкил этиш тўғрисида»ги Фармонининг қабул қилиниши айни муддао бўлди.

Маълумки, илгари мамлакатимизда «Ўзбекинвест» миллий суғурта компанияси фаолият кўрсатаётган эди. Бу янги ҳужжатга кўра, Ўзбекистон Молия вазирлиги, Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги, Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият миллий банкининг таклифига биноан ушбу ташкилот «Ўзбекинвест» экспорт-импорт миллий суғурта компаниясига айлантирилади.

Янги компаниянинг асосий йўналишлари нималардан иборат? Бу аввало сармоя, технологиялар, товарлар ва хизматларни миллий экспорт қилувчиларни халқаро бозорларда сиёсий, тижорат ва тадбиркорлик таваккалчиликларидан суғуртавий ҳимоя қилишни таъминлашдир. Комплекс маркетинг таҳлилини ва Ватанимизда ишлаб чиқарилган маҳсулотларнинг технологиялар, товарлар ва хизматлар халқаро бозорларига самарали кириб бориши стратегияси ишлаб чиқилишини ташкил этиш, Ўзбекистон Республикаси иқтисодиётининг устувор тармоқларига жалб этилаётган чет эл инвестицияларини комплекс суғуртавий ҳимоя қилиш шулар сирасига киради.

Мулкдорларни бу компаниянинг устав сармояси ҳажми ҳам қизиқтириши табиий. Муассислар унинг миқдорини 60 миллион АҚШ долларига тенг миқдорда белгилашди. Ана шу сармоя эса Молия вазирлигининг 50 миллион АҚШ доллари ва Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият миллий банкининг 10 миллион АҚШ доллари қийматидаги таъсис бадаллари ҳисобига шаклланади.

Фармонда, тегишли нормаларга мувофиқ, «Ўзбекинвест» экспорт-импорт миллий суғурта компаниясининг Ўзбекистон Республикаси ҳукумати билан келишилган суғурта мажбуриятлари бўйича Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги кафил ҳисобланиши белгилаб қўйилди. Бу ҳол нафақат мамлакатимизда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг технологиялар, товарлар ва хизматлар халқаро бозорларига самарали кириб боришини, балки республикамиз иқтисодиётининг устувор йўналишларига жалб этилаётган чет эл инвестицияларини комплекс суғуртавий ҳимоялашни таъминлайди.

Шуниси эътиборлики, янги суғурта компанияси ва унинг ҳудудий шўъба корхоналари беш йил муддатга қадар даромаддан олинадиган солиқ ва мулк солиғини тўлашдан озод этилади. Шунинг ҳисобига тежалган барча маблағлар эса компаниянинг устав сармояси ҳамда унинг суғурта (заҳира) жамғармасини кўпайтиришга йўналтирилади.

Буларнинг ўзиёқ ҳужжатнинг аҳамияти беқиёслигини билдиради. Унинг ижроси туфайли эса мамлакатимизда амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотлар янада чуқурлаштирилади, экспорт соҳасидаги имкониятларимизни кенгайтириш, ўзимизда жаҳон андозалари талабига жавоб бера оладиган товарлар ишлаб чиқариш ҳажмини кўпайтириш имкони туғилади.

И. ҲОТАМОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ЁН ДАФТАРИНГИЗ УЧУН

ОНКОЛЬ

ОНКОЛЬ – (инглизча oncoll) – банк томонидан гаров эвазига бериладиган кредитнинг бир тури. У туфайли қарздор банк томонидан ўзи учун муддати келишилмай очилган кредитдан аста-секин фойдаланиш ҳуқуқини олади. Товарлар, векселлар ва қимматли қоғозлар гаровга қўйилади. Онколь қарз оддий қарздан қарз суммаси ва уни қоплаш хусусиятига эгалиги ва ҳар икки томоннинг хоҳиши билан кредит муносабатлари тўхталиши мумкинлиги билан фарқланади.

ПОЛИС

ПОЛИС – (французча police – тилхат) -- шахсий ёки мулкий суғурта шартномаси ва унинг шартлари ҳақидаги ҳужжат (номи ёзилади), тилхат, патта. Полис зарурат туғилганда, суғуртачига қарши даъво қўзғатиб, зарарни ундириш учун судга тақдим этилади. Мамлакатимизда полис тушунчаси сифатида кўпроқ «суғурта гувоҳномаси» қўлланилади.

ҚОНУНЛАР ЛОЙИҲАСИ МУҲОКАМАСИ

Матбуотда «Журналистнинг касбига доир фаолиятини ҳимоя қилиш тўғрисида»ги ва «Ахборот олиш кафолатлари ва эркинлиги тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси қонунлари лойиҳаларининг эълон қилиниши жамоатчилик томонидан катта қизиқиш билан кутиб олинди. Айни кунларда мазкур қонунлар лойиҳалари нафақат матбуотимиз вакиллари, балки, бутун Ўзбекистон жамоатчилиги томонидан қизғин муҳокама этилаётир.

Республиканинг етакчи матбуот органлари вакиллари, мутахассислар, юристлар, олимларнинг яқинда ташкил этилган миллий матбуот марказида бўлиб ўтган учрашуви ҳам ана шу икки қонун лойиҳасининг муҳокамасига бағишланди. Йиғилиш иштирокчилари мазкур қонунлар улкан ижтимоий-сиёсий ўзгаришларни бошдан кечираётган Ўзбекистон жамияти ва матбуоти ҳаётидаги катта воқеа эканини ва журналистлар учун янги имкониятлар очиб беришини таъкидладилар. Учрашув қатнашчилари ушбу қонунлар лойиҳаларини янада мукаммаллаштириш борасидаги фикрлари билан ўртоқлашдилар.

(ЎзА).

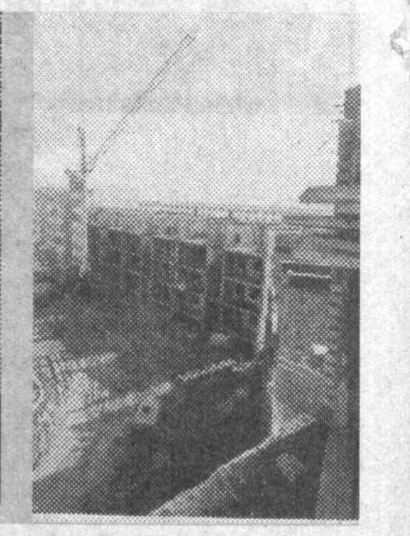

ҲАМШАҲАРЛАРИГА ТУҲФА ҚИЛИШМОҚЧИ

«Сирдарё вилояти жамоа хўжалик қурилиш ташкилоти -- холдинг» очиқ турдаги акционерлик жамияти жамоаси 80 хонадонлик турар-жой биносини 160 кунда қуриб битказишга аҳд қилди.

Қурилиш майдонидаги ишлар бу ерда ўтган йилнинг декабрь ойидаёқ қизитиб юборилди. Қурувчилар олдига пишиқ ғиштдан бунёд этиладиган бу катта турар-жой биносини Наврўз байрамида фойдаланишга топширишдек ғоят сермашаққат ва масъулиятли вазифа қўйилган.

-- Биз ҳамшаҳарларимиз учун янги уйлар қуришни бош вазифамиз деб ҳисоблаймиз, — дейди акционерлик жамияти жамоаси бошқарувининг раиси Қосимхон Акбаров.

Февраль ойи ўртасига келиб қурувчилар бинонинг барча тўрт қаватини тиклашга эришдилар. Ҳозир бинонинг устини ёпиш ишлари адо этилмоқда. Қурилишда суръат юксак, чунки иш икки сменада ташкил этилган.

Акционерлик жамияти, шунингдек, туман марказларида ва вилоят хўжаликларида 12 та бозор иншоотини ҳам барпо этмоқда.

СУРАТЛАРДА: ушбу ташкилот ғишт терувчилар бригадаси аъзолари Ҳабибулла Нишонов, Бобомурод Бобоназаров, Абдунаби Сарибоев; ғишт терувчилар бригадаси бошлиғи Ғайбулла Бобожонов, электр пайвандчи Леонид Турин, прораб ёрдамчиси Шавкат Умаров, қурилиш штаби бошлиғи Ҳайитбой Комилов; қурилиш майдонлари.

Б. ТЎРАЕВ (ЎзА) олган суратлар.

МУЛКДОРЛАРНИНГ ҲУҚУҚ ВА МАЖБУРИЯТЛАРИ

Мамлакатимизда амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотларнинг дастлабки босқичларида бозор муносабатларлари тизимининг иқтисодий-ҳуқуқий негизлари яратилган бўлса, ҳозирги босқичидаги асосий вазифа эса, юртбошимиз таъкидлаганидек, мулкдорлар синфини шакллантириш, уларда мулкка ҳақиқий эгалик туйғусини қарор топтиришдан иборатдир. Бу вазифани рўёбга чиқаришда, албатта, мулк соҳибларининг ҳуқуқий мақоми, уларнинг мол-мулкига нисбатан ҳуқуқлари ва мажбуриятлари моҳиятини англаб етиши ҳал қилувчи аҳамиятга эгадир. Мулк ҳуқуқи, унинг мазмуни нимадан иборат? Бу саволга Тошкент давлат юридик институти доценти, юридик фанлари номзоди Омон ОҚИЎЛОВ жавоб беради:

-- Ўзбекистон Республикасининг 1997 йил 1 мартдан бошлаб кучга кирадиган янги Фуқаролик кодексида «Мулк ҳуқуқи шахснинг ўзига қарашли мол-мулкка ўз хоҳиши билан ва ўз манфаатларини кўзлаб эгалик қилиш, ундан фойдаланиш ва уни тасарруф этиш, шунингдек, ўз мулк ҳуқуқининг, ким томонидан бўлмасин, ҳар қандай бузилишини бартараф этишни талаб қилиш ҳуқуқидан иборат», деб ёзиб қўйилган, -- деди у.

-- Бундан англашиладики, мулкдор мол-мулкини идора қилишда ўз хоҳиши, ўз эрки-иродаси асосида иш кўради. Бунда унга тазйиқ кўрсатилиши, буйруқ ва кўрсатма берилишига йўл қўйилмайди. Бироқ, афсуски, кўпчилик ушбу қоидани англаб етганича йўқ. Сабаби -- маъмурий-буйруқбозлик тизими шароитида одамларни муте қилиш, итоатда тутиб туриш мақсадида улардаги мулкдорлик, мулкка эгалик туйғуларини заифлаштиришга, иложи борича, йўқ қилиб ташлашга ҳаракат қилиндики, бу ҳозир ҳам муайян даражада ўз таъсирини кўрсатмоқда.

Бугунги кунда эса мулкдор -- эркин ва мустақил. Унинг мол-мулки ҳақида ўзидан бошқа ҳеч ким қайғурмайди, ғамхўрлик қилмайди, буйруқ-кўрсатма орқали бу мол-мулкни бошқармайди. У мол-мулкини бошқараркан, қандай қилиб кўпроқ самара олишни кўзлайди. Бола-чақасининг тўқлиги, ҳаётининг фаровонлиги охир-оқибатда ўзига, мол-мулкига бўлган муносабатига, жонкуярлигига боғлиқ эканлигини доимо ёдда тутади.

-- Мулк ҳуқуқига оид энг муҳим қоидалардан бири уни эгаллаш ҳуқуқидир. Шу ҳақда ҳам изоҳ бериб ўтсангиз.

-- Мулкни эгалламай туриб, ундан фойдаланиш ёки тасарруф этиш мумкин эмас. Кўп ҳолларда эгалик қилиш ҳуқуқини «мол-мулкни ўз қўлида ушлаб туриш» маъносида тушунилади. Аслида, мулкдор томонидан ўз мол-мулкини муомалада қўллаш, эксплуатация қилиш, истеъмол этиш, ҳосил-даромадларини кўпайтириш, демакдир. Мулкдор ўз ҳуқуқини бузган ҳар қандай шахс ёки ташкилотдан унинг бартараф этилишини талаб қилишга ҳақли. Дейлик, кимдир унинг мулкини тортиб олди. Бундай ҳолатда у мол-мулкни қонуний асосда қайтариб олишга, мабодо бошқа биров мол-мулкдан фойдаланишга тўсқинлик қилса, бунга чек қўйилишини талаб этишга ҳақлидир. Мулк ҳимояси, албатта, суд орқали, давлатнинг мажбурлов кучи орқали амалга оширилади.

-- Мулкнинг дахлсизлиги деганда нимани тушуниш мумкин?

-- Бунинг моҳияти шуки, мулкдор ва унинг мол-мулки ҳуқуқини ҳар қандай шахслар (фуқаролар, ташкилот ва идоралар), ҳатто давлатнинг ўзи ҳам ҳурмат қилиши, уни бузмаслиги, шунга оид қоидага қатъий риоя этиши шарт. Бу уларнинг зиммасига қонун томонидан юкланган мажбурият ҳисобланади.

-- Қай ҳолатларда мулкдорнинг бу ҳуқуқларини чеклаш, унинг мол-мулкини олиб қўйиш мумкин?

-- Қонунда бевосита белгилаб қўйилган ҳолатларда бунга йўл қўйилади. Масалан, ўша мол-мулк жиноят содир этиш воситаси бўлган ёки жиноят натижасида орттирилган бўлса, суд ҳукми орқали мусодара этилади. Мулкдор ўз қарзларини вақтида ёки ихтиёрий равишда тўламаган тақдирда эса, суд қарорига кўра, қарз унинг мол-мулки ҳисобидан ундириб олинади.

-- Демак, мулкдор ҳуқуқлари чегарасиз эмас. У мол-мулкидан фойдаланишда ўзбилармонликка йўл қўя олмайди. Шундайми?

-- Тўғри. Конституциямизнинг 54-моддасида мулкдорнинг ҳуқуқлари билан бирга унинг мажбуриятлари ҳам ифодалаб берилган. Шунга асосан, у мол-мулкини тасарруф этиш жараёнида экологик муҳитга зиён етказмаслиги, фуқаролар, юридик шахслар ва давлатнинг қонун билан қўриқланадиган ҳуқуқлари ва манфаатларига зарар келтирмаслиги шарт.

-- Маълумки, кўплаб давлат корхоналари хусусийлаштирилиб, акциядорлик (ҳиссадорлик) жамиятларига айлантирилди. Акциядорни ҳам ўзига хос мулкдор дейиш мумкинми?

-- Албатта. Корхона қанчалик яхши ишласа, акциядорнинг мол-мулки шунчалик кўпаяди, ёмон ишласа, у зиён кўради. Шу боис акциядор корхона фаолиятига бефарқ қарамаслиги керак. У мулкдор сифатида жон куйдириши лозим. Юртбошимиз таъкидлаганидек, акция эгаси «Директор қачон бизга дивиденд берар экан?» деб қўл қовуштириб ўтирмаслиги, корхона ишида, уни бошқаришда фаол иштирок этиши керак. Зеро, «Ўзбекистон Республикасининг акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида»ги Қонунининг 27-моддасига мувофиқ, у қуйидаги ҳуқуқларга эгадир:

-- жамият фойдасининг бир қисмини дивидендлар тарзида олиш;

-- акциядорлик жамиятини бошқаришда иштирок этиш;

-- акциядорлик жамиятининг уставига мувофиқ, эмитент (корхона)нинг молия-хўжалик фаолияти натижалари ҳақида тўлиқ ва ҳаққоний маълумотлар олиш;

-- олган дивидендини эркин тасарруф этиш;

-- акциядорлик жамияти тугатилган тақдирда, ўзига тегишли улушга мувофиқ, мол-мулкнинг бир қисмини олиш;

-- давлат органлари ва судга ўз ҳуқуқларини ҳимоя қилишни сўраб мурожаат қилиш;

-- инвестиция институтлари ва эмитент (корхона)лар маъмуриятининг ўқувсиз ёки ғаразли хатти-ҳаракатлари туфайли кўрилган зарарларнинг тўланишини талаб қилиш;

-- тегишли акциядорлик жамиятининг акциядорлари реестри (рўйхати)да ўзининг қайд этилиши;

-- ўз манфаатларини ифодалаш ва ҳимоя қилиш мақсадида уюшмалар ва бошқа жамоат ташкилотларига бирлашиш ва ҳоказо.

Қисқаси, бугунги кунда мамлакатимизда мулкдорларнинг ҳақ-ҳуқуқларини кафолатловчи, уларнинг ижроси ва ҳимоя қилинишини таъминловчи қонунлар мавжуд. Бу эса ўз навбатида ҳар бир тадбиркор, фермер ва акциядорнинг ўз мол-мулкига тўла хўжайин бўлгани ҳолда кўпроқ иқтисодий самара олиш, пировардида ўзи, оиласи ҳамда жамиятга наф келтиришга даъват этади.

«Халқ сўзи» мухбири И. ЎТБОСАРОВ суҳбатлашди.

ХОРИЖДАН ХАБАРЛАР

СУД БОШЛАНДИ

ТОКИО. Япония пойтахтида бизнес тарихидаги энг йирик товламачи Ясуо Хаманаканинг суди бошланди.

Хаманака узоқ йиллар давомида «Сумимото» компанияси раҳбариятини қалбаки ҳужжатлар билан алдаб келганини тан олди. Оқибатда мазкур компания 2 миллиард 600 миллион АҚШ доллари миқдорида зарар кўрган. Дунё мис бозорида «чаққон ишбилармон» номига мушарраф бўлган Хаманака энди умрининг 15 йилини қамоқда ўтказадиган кўринади.

АЙҒОҚЧИ САМОЛЁТЛАР

МОСКВА. Россия Ҳарбий ҳаво кучлари бош штаби тарқатган маълумотга кўра, 1996 йили мамлакат ҳаво кенгликларини 1852 та айғоқчи-самолёт бузиб ўтган.

Уларнинг кўпчилиги Россияни ўраб турган денгиз ҳудудларида қайд этилган. Айғоқчи-самолётлар баллистик ракеталарни қўллаш бўйича ўтказилган машқларни кузатган. Мамлакат Ҳарбий ҳаво кучлари бош штаби мазкур самолётларнинг айримлари уриб туширилганини ҳам маълум қилди.

* * *

АҚШ Мудофаа вазирлиги вакили Кеннет Бейкон мамлакат ҳарбий самолётсозлари учувчисиз бошқариладиган «кузатувчи-самолёт» ишлаб чиқарганини маълум қилди.

Самолёт «Теледайн-райан» компанияси маҳсулоти бўлиб, у февраль ойида синовдан ўтказилади. «Глобал хок» деб номланган мазкур самолёт 22 чақирим баландликка кўтарила олади ва 42 соат давомида 14 минг мил масофани тўхтовсиз учиб ўтиши мумкин.

ПОКИСТОН: ЯНГИ ҲУКУМАТНИНГ ЯНГИ РЕЖАЛАРИ

Покистон Республикаси Президенти Фаруҳ Легҳари янги Бош вазир Навоз Шариф раҳбарлигидаги ҳукумат таркибини мамлакат парламентига расман тақдим этди.

Маълумки, Навоз Шариф йўлбошчилик қилаётган Покистон Мусулмонлар лигаси (ПМЛ) яқинда бўлиб ўтган сайловда энг кўп овоз олиб, мамлакатнинг янги ҳукуматини тузиш ҳуқуқини қўлга киритган эди. Покистон матбуоти хабарларига қараганда, ПМЛ миллий ассамблеядаги мавжуд 217 ўриндан 135 тасини қўлга киритишга муваффақ бўлди. Навоз Шариф ушбу лиганинг парламентдаги фракциясига раҳбар этиб сайланди. Шунингдек, у мамлакат мудофаа вазири вазифасини ҳам бажаради.

Шундай қилиб, Навоз Шариф иккинчи бор ҳукумат раҳбари лавозимини эгаллади. Илк бор унинг ҳукумати президент томонидан муддатидан аввал тарқатиб юборилган эди. Қайта ўтказилган сайловда эса, Беназир Бхутто йўлбошчилик қилган Покистон Халқ партияси (ПХП) янги ҳукумат тузиш ҳуқуқига эга бўлди. Бироқ, Беназир Бхутто ҳукуматининг фаолияти ҳам узоққа чўзилмади. Ўтган йили Президент Фаруҳ Легҳари Беназир Бхутто ҳукуматини порахўрликда айблаб, муддатидан олдин тарқатиб юборди.

Маълумки, олий лавозимга даъвогар ҳар бир номзод сайловолди тадбирларида ўзининг сиёсий ва иқтисодий дастурини халқ ҳукмига ҳавола этади. Ўз дастурининг бошқа номзодлар дастуридан афзаллигини қайта-қайта таъкидлайди. Ваъдалар беради. Ҳукумат тепасига иккинчи бор келган Навоз Шариф ҳам бундан мустасно эмас.

Унинг мақсади биринчи навбатда мамлакатни чуқур иқтисодий таназзулдан чиқариш, ички сиёсий барқарорликни мустаҳкамлаш, этник ва диний низоларни бартараф этишдир. Сайловда Покистон халқи ПМЛ илгари сураётган лойиҳаларни кўпчилик овоз билан маъқуллади. Покистонликлар янги ҳукумат кейинги пайтда мамлакатнинг юқори бошқарув органларида кучайиб кетган порахўрлик, таниш-билишчилик иллатларига барҳам беришига катта умид билан қарамоқда. Бунга яна Покистон билан Ҳиндистон ўртасидаги Кашмир муаммоси ҳамда қўшни Афғонистондаги ҳарбий-сиёсий тангликни ҳам қўшадиган бўлсак, янги ҳукумат олдида турган вазифалар кўлами кенглигини кўрамиз.

Ҳозирча мутахассислар Навоз Шариф маъмурияти ички таназзулини бартараф этишда Беназир Бхутто ҳукуматига қараганда анча фаол ҳаракатда бўлишига умид билдирмоқда. Янги Бош вазирнинг «Мамлакатда чуқур илдиз отган коррупцияни батамом тугатиш янги ҳукумат сиёсатининг асосий йўналишларидан бири бўлади», деб берган баёноти мазкур фикрни яна бир бор тасдиқлайди. Айни пайтда Навоз Шарифнинг қўшни Ҳиндистон билан муносабатларни яхшилаш ниятида экани Ҳиндистон ҳукумати томонидан илиқ кутиб олинди.

Шуни эслаш жоизки, Покистон Ўзбекистон мустақиллигини биринчилардан бўлиб тан олган давлатлардандир ва ўша пайтда мамлакат ҳукуматига Навоз Шариф раҳбарлик қилар эди. 1992 йил июнь ойида Покистон Бош вазири Навоз Шарифнинг Ўзбекистонга ташрифи ва Президентимизнинг жавоб ташрифи аслида узоқ ўтмишдан шаклланиб келган икки халқ ўртасидаги алоқаларни янги поғонага кўтарди. Бўлиб ўтган музокаралар чоғида Навоз Шариф Покистоннинг Марказий Осиё давлатлари, хусусан, Ўзбекистон билан ҳар томонлама алоқаларни ривожлантиришдан манфаатдор эканини бир неча бор таъкидлаган эди. Бу гапда шубҳасиз, жон бор. Чунки, Ўзбекистон билан Покистон ўртасидаги ҳамкорлик уфқлари кенгдир. Покистон ҳам Марказий Осиёдаги барча давлатлар қатори Афғонистонда тезроқ тинчлик ўрнатилишининг тарафдори. Зеро, Афғонистон орқали ўтадиган йўл Марказий Осиёни нафақат Покистон, балки бутун Жанубий Осиё минтақаси билан боғлайди.

Хулоса қилиб айтганда, ҳар бир янги ҳукумат мамлакатда барқарорлик ва фаровонликни таъминлашдек юксак мақсадлар билан ҳокимият тепасига келади. Навоз Шариф раҳбарлик қилаётган ҳукумат ҳам ана шу тамойилга асосланган мақсадларига эришади, деб умид қиламиз.

Саидмурод РАҲИМОВ, ЎзА шарҳловчиси.

СОТУВДА РАКЕТАЛАР

Россия ҳарбий саноати Ҳиндистон ҳукуматига зенит-ракета қуролларининг янги намуналарини таклиф қилди.

Бордию, Ҳиндистон ҳукумати ушбу таклифни қабул қилса, мамлакат ҳарбий ҳаво кучлари Осиё-Тинч океани минтақасидаги энг қудратли қуролларга эга бўлади. Маълумки, жанговар ўқув машқлари Россиянинг С-300 русумли ракеталари сифат жиҳатидан Американинг «Пэтриот» комплексидан ҳам устун эканлигини кўрсатган эди. Мазкур ракеталар бир пайтнинг ўзида 150 чақиримгача бўлган масофадаги олтита нишонни уриб тушириши мумкин.

* * *

ПРАГА. Европа Иттифоқи комиссияси вакили Жак Делор Европа маданияти ривожига қўшган улкан ҳиссаси учун халқаро Эразм мукофотига сазовор бўлди.

Эразм Роттердамский номи билан аталувчи мазкур мукофот ҳар йили фан, маданият ва ижтимоий соҳалар ривожига улуш қўшган шахсларга берилади.

Ўтган йили Чехия Президенти Вацлав Гавел, нацистлар жиноятини фош этган машҳур терговчи Симон Визентал, италиялик меъмор Ренцол Пьяно ва Швейцариянинг «Нойе цюрих цайтунг» газетаси мазкур мукофотга сазовор бўлган эди.

ҚИЗИҚИШ ОРТЯПТИ

Австралия Осиё-Тинч океани минтақасидаги ҳарбий мутахассислар тайёрловчи йирик марказга айланиб бормоқда.

Қитъа-мамлакатнинг ҳарбий лагерларида йилига 30 мамлакатдан келган 1200 нафардан зиёд аскар ва зобитлар ҳарбий машғулотлар ўтамоқда. Биргина Индонезия бу ерга йилига 120 нафар аскар юбормоқда. Австралия Мудофаа вазирлиги вакилининг таъкидлашича, мамлакат Қуролли кучларининг ўта замонавий техника билан жиҳозлангани қўшни давлатларнинг қизиқишига сабаб бўлмоқда.

КИНО «ҚАРОҚЧИЛАРИ»

ВАШИНГТОН. Американинг мусиқали компакт-диск, кассета ва фильмлар ишлаб чиқарувчи компаниялари АҚШ ҳукуматидан ўз ҳуқуқларини ҳимоя қилиш учун кескин чоралар кўришни талаб қилмоқда.

Халқаро ақлий мулкни ҳимоя қилиш ташкилоти раиси Эрик Смитнинг таъкидлашича, россиялик «қароқчилар»нинг Америка кино ва видео маҳсулотларидан ноқонуний фойдаланиши оқибатида океанорти мамлакати йилига 1 миллиард доллар зарар кўрмоқда.

НИМА ДЕЙСИЗ?

«САВОБ» ЮМУШ

Вуй-й, бу бозорнинг гавжумлигини... Игна ташласанг ерга тушмайди-я. Расталарини-чи? Одамнинг жонидан бошқа ҳамма нарса бор. У ёнга боқсанг ҳам, бу ёнга боқсанг ҳам, минг бир тусдаги буюмлар кўзингга ўтдек босилади. Мен ҳам ақлим шошиб, харидорлар изидан расталарни томоша қилиб боравердим.

-- Келинг, курткаларнинг зўри бу ёқда!

И-е, таниш овозми? Бехос бошимни кўтардим. Ёпирай! Рўпарамда бир пайтлар бизга дарс берган ўқитувчимиз турарди. Кўзларимиз тўқнашди.

-- Ассалом, муаллим...

-- Ваалайкум, қизим, яхши юрибсизми? Ҳа, биз ҳам шу... Тирикчилик юзасидан бу ёқларда...

-- Ҳа, майли, майли...

Шошганимча ортимга, майда-чуйдалар растаси томонга бурилдим.

-- Бу ёққа бир қаранг, опажон. Олинг шу гиламни. Сўраганингизга бераман. Пулингиз ўзингиз билан кетади!

-- У ёқмаса, мана бунисини олинг. «Оқ тун» дейдилар буни. Ҳозир шу урф бўлган.

«Оқ тун!» Номи бунча чиройли. Ўзи қанақа экан? Сотувчига юзландим: «Ейиб кўрсатинг...»

Сотувчи ғалати қараб қўйди-да, секин бошидан телпагини олиб, кулди:

-- Танимадингиз-а, ҳамкасб?!

Ёдимга тушди. Анча йиллар бурун газетада бирга ишлашгандик.

-- Сиз нима қилиб юрибсиз, бозорда?!

У ёзғира кетди:

-- Э, нимасини айтасиз. Болалар кўпайишгач, қуруқ маошга кун ўтмай қоларкан. Ош-овқати, кийим-кечаги дегандай... Дугонангиз боғчада тарбиячи, топгани ўзининг атир-упасидан ортмайди. Қарасам, уйда ҳар куни ғиди-биди. Бор-е, дедиму, бозорга ўтиб кетдим-да.

-- Даромад яхши бўлаяптими, ишқилиб?

-- Қаёқда! Бозорга ўтсам бас, ошиғим олчи бўлади, деб ўйловдим. Бир кун ўнни ютсанг, бошқа куни мингни ютқазаркансан бу ерда. Хуллас, омад кутиб, дегандай...

-- Бўлмаса, касбингизга қайтинг.

-- Аллақачон шундай қилардим-а. Дугонангиз кўнмайди-да. «Болаларнинг олди бўй етиб турибди, қалам ҳақингизга тўй қилиб бўладими», дейди.

-- Ҳа-а, шундайми...

Шу куйи хайрлашдик. Сал нари юриб... Бир пайтлар ибратли ишлари ҳақида каттагина мақола ёзганим -- ишчи аёлни ҳам, «илмий иш қилаяпман» деб бизникига китоб сўраб чиққан янги қўшнимизни ҳам, кечагина хорижда билимини ошириб қайтган студент йигитни ҳам мен қизғин савдо-сотиқ устида учратдим. Ҳаммасининг айтар гапи битта: «Тирикчилик...» Бу тирикчилик дегани кишини ҳар кўйга соларканда-а, ҳатто туппа-тузук ишидан ҳам бездириб... Э, тағин сиз ҳам шунга ҳавас қўйиб юрманг. Бозор дегани олмоғу-бермоқ, ғолиблигу-мағлублик ўртасидаги кураш, мен сизга айтсам. Кўзи пишган бозорчиларгина ютади, унда. Сиз-чи? Қўйни-қўнжингиз пулга тўлган кундаги бир дунё қувончингиз эртасигаёқ пароканда бўлиши ҳеч гапмас. Айниқса не ҳасратда ташиб келган молларингиз ўтмай қолса! Бозорнинг шунақа «озор»ларийам бор... Маошга бўлса-да, Аллоҳдан барака истаб, тинчгина яшаганга не етсин!

Хуллас, ўша куни бозорнинг ичкарироғига киришга чўчидим. Яна бошқа таниш-билишларимниям кўриб... Хижолатга қўйиб нима қиламан уларни. Қаранг, битта бозорда шунча ҳангома. Теварак-атрофимизда нима кўп, бозорлар кўп...

Уйимиз томонга буриларканман, ҳовлидаги ўриндиқларда суҳбатлашиб ўтирган қўшниларим мен билан омонлашишди:

-- Қаёқлардан қайтаяпсиз, қўшни?

-- Менми, мен... Танишу-билишларимни зиёрат қилиб келаяпман!

Кексароғи мени алқади:

-- Бул муборак кунларда энг савоб юмушга қўл урибсиз, қизим.

Мен бош ирғаб ўтиб кетдим. Сўнг ўйладим: аслида энг «савоб» юмушга қўл урган ким, ўзи? Менми? Ё тирикчилик кўйига тушиб, киши ҳавас қилгулик касбини тижоратга алмашган танишларимми? Бир ўйлаб кўрайлик-а...

Гулчеҳра ЖАМИЛОВА.

«БАХТ УЙИ»

Қорасув шаҳрида қад кўтарган «Бахт уйи»нинг мармар кошинли янги биноси ўзининг илк меҳмонларини катта шодиёналар билан қабул қила бошлади.

Кўркам ва муҳташам бинони тўла таъмирлаш учун атиги ярим йил кифоя қилди, холос. Пайпоқ тўқиш фабрикаси, «Савдо» ҳиссадорлик жамияти, «Қорасув» жамоа хўжалиги ва бошқа қатор ташкилотлар бинони тиклаш ҳамда уни жиҳозлаш учун баҳоли қудрат ёрдам бердилар.

Инсон манфаатлари йилида қорасувликлар мактаб, стадион ва бошқа ўнга яқин бинолар, соғломлаштириш оромгоҳлари қурилишларининг ҳам гувоҳи бўладилар.

О. ШОДМОНАЛИЕВ, «Халқ сўзи» мухбири.

Ҳаётни гоҳ кураш деймиз. Гоҳ синов-имтиҳон деб кўнглимизга таскин берамиз. Аммо у шафқатсиз. Яратган парвардигор пешонамизга не бир ёзуғ битган бўлса ҳаммасига чидаймиз. Кўникамиз ва... Охир-оқибат ўтган кунларни армон билан эслаймиз.

Шу маънода ҳеч муболағасиз айтмоқ мумкин: Шуҳрат домла номи ўзбек миллий адабиётининг энг ёруғ саҳифаларига ўчмас бўлиб ёзилиб қолди. Айниқса, озодлик замонида тенгсиз ирода ва матонат, катта юрак соҳиби ўз қадрини топди. Бугун эса... Ўзбекистон халқ ёзувчиси Саид Аҳмаднинг Шуҳрат домла ҳаётлик пайтида у кишига айтган ва айтолмаган армонли хотираларини ўқувчиларимиз эътиборига ҳавола қилаяпмиз.

ДИЛ АРМОНИ

УЧ МУНГЛИ ҚЎШИҚ

СЎНГСИЗ ИМТИҲОН

Ҳама обод бўлди,
Бўлмадим обод дастингдан.
МАШРАБ

Ҳаёт одамни умр бўйи синайди, деган гапга унчалик эътибор қилмасдим. Бу ҳам бир гап-да, деб қўя қолардим. Янглишган эканман.

Яшаб ўтказган йилларимизнинг энг бахтли дақиқаларини эслаймиз ва уни умр, деб атаймиз. Агар шу умр бўлса, айрилиқлар, маҳрумликлар, йўқотишлар билан ўтган изтиробли йилларимизни нима деб атаймиз?

Менимча ,бахтли дамларда инсон фаолияти бир қадар суст намоён бўлади. Айрилиқ, чекланиш, изтироб дамларида инсон битта мақсад билан яшайди. Тўсиқларни бузиб ўтиш, чекланишларга, туҳматларга қарши кураш жараёнида тобланиб боради. Ҳаётда ўз ўрнини топишга интилади.

Менинг болалик дўстим, олтмиш йиллик қадрдоним— шоир Шуҳрат етмиш ёшини нишонлаяпти. Унинг ижод ва кураш, кураш ва ижод билан ўтган етмиш йиллик умри осонликча кечмаганини яхши биламиз.

Ҳаёт ҳаммамиздан кўра Шуҳратни кўпроқ ва кескинроқ синади.

Ўттизинчи йилларда у ҳаётга ташна, бутун вужудини шеърият сеҳри қамраб олган, олам кўзларига алвон рангларга чулғаниб кўринган, дунё тиниқ, шаффоф нурлардан иборат бўлиб туюлган, эртанги кунни энтикиб-энтикиб кутадиган хаёлпараст, ранглардан кўзи қамашадиган, оҳанглардан май ичгандек маст бўладиган, бир сўз билан айтганда, ер-кўкка сиғмаган шоир бола эди.

Шуҳрат ўша йиллардаёқ Ғафур Ғулому Усмон Носирларнинг назарига тушиб қолди. Бу устозлар эртанги куннинг яхши бир шоири дунёга келаётганидан қувонган эдилар.

Республика матбуоти унинг шеърларини тез-тез эълон қиладиган, адабий доираларда у тўғрида илиқ-иссиқ гаплар айтиладиган бўлди.

Ёш, умидли шоир қайнаб-тошиб ижод қилаётган бир пайтда уруш бошланди. Шуҳрат жангга кетди. Унга шон-шуҳрат ваъда қилган қалами стол устида мунғайганча қолди.

Кавказ тоғларида шиддатли жанглар кетарди. Немис фашистлари Боку нефтини эгаллаш учун жон-жаҳдлари билан интилишарди. Шуҳрат ана шу энг даҳшатли жангларда қатнашди. Тоғ сўқмоқларида, довонларда ёвуз душман билан олишди.

Жанглар тинган, чўққилар тепасида ғарибгина бўлиб яримта ой сузиб юрган саҳарларда Шуҳрат кичкинагина дафтарчасини харсанг устига қўйиб, шеърлар битарди.

Мен у пайтда «Қизил Ўзбекистон» газетасида адабий ходим бўлиб ишлардим. Шуҳратнинг жангдан юборган шеърлари менга келарди.

Шуҳрат оғир жангларда кўп қатнашди, шундай жангларнинг бирида яраланиб, беҳуш госпиталга тушди. Узоқ даволаниб, охири қадрдон она шаҳри— Тошкентга қайтиб келди. Қадрдон қаламини яна қўлига олди. Ўзини ижодга урди. Душманга нафрат қўзғайдиган ғазабли сатрлар қоғозга тўкила бошлади. Вафо, садоқат, муҳаббат ҳақидаги шеърлари газеталарда босила бошлади. Тошкент радиоси кунора унинг шеърларини эшиттирарди. У Тошкентга кўчиб келган ҳарбий госпиталларга бориб, ярадор жангчиларга шеърлар ўқиб берарди. Қишлоқларга бориб, фарзандларини соғинган чолларга, кампирларга, эрларидан хат кутиб, интизор яшаётган келинчакларга уларни юпатадиган, кўнгилларини кўтарадиган шеърлар ўқиб берарди.

Худди ҳозиргидек эслайман. 1945 йили Ҳамид Ғулом, Шуҳрат, Туроб Тўла, Мирмуҳсинлар билан Тошкент радиосидан республика аҳлини Ғалаба байрами билан табриклаган эдик.

Ўша куни Тошкент кўчалари одамга тўлиб кетганди. Одамлар бир-бирларини қутлашарди. Бирови кулган, бирови йиғлаган, бирови энг яқин кишисидан жудо бўлган -- улар мунғайиб бир чеккада мотамсаро туришарди.

Шундай қилиб, Шуҳрат уруш йилларининг оғир синовидан сабот билан ўтди.

Тинч, ижодий йиллар бошланди. Шоир Шуҳрат қаламкаш дўстлари билан адабиётимиз ривожига яхши-яхши асарлари билан ҳисса қўша бошлади. Урушда кўрган-кечирганларидан баҳс очувчи «Шинелли йиллар» романи устида жиддий ишлади. У ижодга шунчалик берилиб кетган эдики, ҳафталаб кўчага чиқмас, кечасию кундузи ухламай ёзарди. Баъзан учрашиб қолган пайтларимизда, унинг ҳорғин, лекин қандайдир қувонч акс этиб турган юзларидан қилаётган ишидан ўзи ҳам мамнунлигини билиб турардик. Аммо унинг бу қувончи узоққа бормади. Ҳаёт уни яна бир синовдан ўтказмоқчи бўлди. Шуҳрат шахсга сиғиниш офатига учради. Ҳали сўнгги боблари битилмаган роман ёзув столи устида қолиб кетди. Бу унинг ҳаётидаги энг даҳшатли синов эди. Шуҳрат букилмади. Тиканли симлар орасида сабот билан, сабру қаноат билан яхши кунларни кутди. Битмай қолган «Шинелли йиллар»нинг сўнгги бобларини кўнглига ёзди. «Олтин зангламас» романининг воқеаларини бобма-боб дилида яратиб қўйди.

Ниҳоят, у кутган кун келди. Беш йил сарсон-саргардонлик, хўрликлар тугади. Шуҳрат дилида икки романни пишитиб она-юртига қайтди. Чинакам ижодкор ҳар қандай шароитда ҳам ижод қилади. Шуҳрат ниҳоятда қийин дамларда ҳам қалами билан дардлаша олди. Чунки у яхши кунлар келишига ишонарди. Ана шу яхши кун учун ўзини тайёрлаш кераклигини биларди. Ана шундай қилмоқ учун одамнинг дилини буюк эътиқод, ҳақиқат тантанасига чексиз ишонч ёритиб туриши керак. Шуҳрат ана шундай эътиқод билан яшаганди.

Шуҳрат мана шу энг даҳшатли синовдан ҳам эгилмай, букилмай ўта олди.

«Шинелли йиллар» китобхон қўлига тегди. У кўп вақт ўтмай «Воениздат» нашриёти томонидан рус тилида 100.000 нусхада босиб чиқарилди. Оғир ва машаққатли меҳнат тантана қилди.

Шуҳрат қанчалаб шеърий тўпламлар нашр қилди. Қўшиқлар ёзди. Бу қўшиқларни атоқли ҳофизлар ҳамон тўй-ҳашамларда, байрамларда куйлаб, қўшиқ шинавандаларининг олқишини олмоқдалар. У оғир йилларда дилига битган «Олтин зангламас» романини ёза бошлади. Бу унинг ижодий жасорати бўлмоғи керак эди. Шуҳрат бу масъулиятли ишга ниҳоятда жиддий қаради. Тунни тонгга улаб, роман қаҳрамонлари билан дардлашар, уларнинг кечмиши ва қилмишини сатрма-сатр қоғозга туширарди.

Мамлакат бўйлаб ҳукм сурган турғунлик балоси уни ҳам комига тортди. Редакциялар, нашриётлар эшиги унга беркилди. Ҳаёт уни яна синовга чақирди. Барибир у ижод қилишдан тўхтамади. «Кавказ туркуми» шеърларини тугатди. «Олтин зангламас»га нуқта қўйди.

Қисқагина фурсат мобайнида Шуҳратнинг йўлидаги ғовлар олиб ташлангандек бўлди. Янги роман ўқувчи қўлига тегди. «Кавказ туркуми» Тошкент ва Москвада икки тилда нашр қилинди. Аммо... турғунлик фақат қишлоқ хўжалигига эмас, саноатга эмас, ҳатто маданий ҳаётимизга ҳам соя солган, тўсиқлар ташлаганди. Ана шу тўсиққа биринчи бўлиб Шуҳрат дуч келди. Абдулла Қаҳҳорнинг жанозасидаги нутқи, «Гулистон» журналида босилган мақоласи учун таъқиб остига олинди.

Яна синов, яна имтиҳон...

Романлари босмахоналарда, шеърлари редакция папкаларида қолиб кетди. У тенгилар олтмиш ёшларини нишонлаганларида ҳукумат мукофотларига, унвонларига сазовор бўлдилар. Аммо Шуҳратнинг юбилейи муздеккина бўлиб ўтди. Бундай муносабатларга ўрганиб қолганиданми, ё иродаси кучли эканиданми, ҳарқалай, ўзини тутди. Ичидаги аламларини сездирмади. Нолиб юрмади. Ўзини ижодга урди, қаламидан тўхтамади.

Турғунлик йиллари ҳам гармселдек ўтиб кетди. Шуҳрат учун завқ-шавқ билан ижод қиладиган пайт келди. Келди, аммо... Ҳаёт уни яна бир оғир, аммо даҳшатли синовга тортди. У хасталаниб тўшакка йиқилди. Инсоннинг тани темирдан эмас-ку, ахир! Ўттиз йилдан ортиқ чеккан изтироблари ўз ишини қилди. Камситишлар, унутишлар, назардан четга суришлар Шуҳратнинг соғлиғини сўриб олди. У шу аҳволда ҳам қўлидан қаламини қўймади. Титроқ бармоқлари бошқатдан хат ёзишни ўрганди. Шу меҳнаткаш нимжон қўллар шеър ёзишдан тўхтамади. Баъзи адабиётшунослар уни Николай Островскийга ўхшатишарди. Йўқ, биродарлар, Островский бутун мамлакат эътиборида эди. У ғамхўрлик ва эътибор билан ардоқланган эди. Унга барча имконият ва имтиёзлар яратиб берилган эди. Шуҳратни эса эллик йилдан бери аъзо бўлган Ёзувчилар уюшмаси эътиборига ҳам арзитишмади.

Ошкоралик, демократия тантана қилган бугунги яхши замонимизда Шуҳратнинг асарлари тез-тез эълон қилинмоқда. Лекин бу асарларни ёзиш шу нимжон қўлларга қанчалик қийин бўлганини бир тасаввур қилиб кўринг-а!

Шуҳрат катта шоир, моҳир романнавис. У ҳар қандай шароитда ҳам ижод масъулиятини унутмайдиган, ҳалол ёзувчидир.

Шуҳрат тўғрисида ўйлаганимда, ҳаёт инсонни умр бўйи синовдан ўтказади, деган гапга ишондим.

Қадрдоним, болалик ўртоғим, ҳамтақдир, ҳамқалам, ижодкор дўстим, бугун сени муборак етмиш ёшга тўлишинг билан кутларканман, кўнглимда, хаёлимда сен юриб келган паст-баланд йўлларни кезиб чиқдим. Бу нурли, нурсиз йўлларда йиқилмай манзилга етиб келиш учун бардош, матонат керак эди. Сен шу йўллардан мардона ўтиб келдинг.

Дўстим, сен адабиётимизга астойдил хизмат қилдинг. Уни яхши асарларинг билан бойитдинг. Бугун сен куда-кудағайлар, келин-куёвлар, неваралар куршовида иззат-ҳурматда яшаяпсан. Инсон боласига бундан ортиқ бахт борми? Айниқса, китобхон муҳаббати чеккан азиятларингга берилган олтинга тенг мукофотдир.

Азизим, бахтли кунларинг кўп бўлсин! Сен билан халқимизга жуда чиройли китоблар совға қиламиз, деган умиддаман.

Етмиш ёшинг муборак бўлсин, қадрдоним!

РЎШНОЛИК КЎРМАГАН ШОИР

Азизим, олтмиш йиллик қадрдоним, наҳотки, энди йўқсан? Наҳотки, шу ёруғ жаҳонга ошиқ-сармаст кўзларинг бир умрга юмилди?

Ҳаёт ва ўлим оралиғидаги жуда ҳам қисқа масофани қанчалик машаққат билан босиб ўтганингни қандоқ қилиб унутай?! Ҳаёт бизни ўтдан олиб сувга, сувдан олиб ўтга ташлади. Жазирама саҳроларда сарсон-саргардон кездик. Ер ости конларида тирноқ билан маъдан кўчиришга мажбур қилишди. Туғилган остонамиздан олисларга ирғитиб ташлашди. Жондан севган қаламимизни қарсиллатиб синдиришди. Лекин иродамизни синдиролмадилар. Кўксимиздан имонимизни, қон-қонимизга сингиб кетган Ўзбекистон меҳрини юлиб ололмадилар.

Сен ижод учун, адабиёт учун туғилган эдинг. Ҳеч нарса— айрилиқлар, азоб-уқубатлар шеърият деб аталмиш мўъжизакор кучнинг йўлига ғов сололмади. Бир донишманд: қўшиқчининг оғзини бекитсанг, кўнгли билан айтади, деганди. Сенинг шеърларинг қоғозга эмас, кўнглингга битиларди.

Дўстгинам, сен чумолидек меҳнаткаш ижодкор эдинг. Романларингни ҳар гал варақлаганимда, игна билан қудуқ қазиган қўлларингни ғойибона силаб қўяман.

Инсоннинг икки умри бор: бири ҳаётлигида, бири оламдан ўтганида, дейдилар. Иккинчи умр асосий умр эмиш. Билмадим, бу гапни қайси бир донишманд ўйлаб топдийкин? Бу гап биронта қорни тўқ, омади чопган одамдан чиққан бўлса ажабмас. Ахир инсон бу дунёга нима учун келади? Ёруғ жаҳоннинг жамолига тўйсам, роҳат-фароғатда яшасам, худо берган умримни одамдек яшаб ўтказсам, дейди.

Сен адабиётимиз учун тинмай меҳнат қилдинг. Қанчадан-қанча шогирдлар етиштирдинг. Аммо қадр топмадинг.

Узоқ йиллар интиқ кутган ҳуррият замони келган пайтда яна озроқ яшасанг нима қиларди? Мен ўзбекман, дейишга қўрқадиган, Ўзбекистон менинг Ватаним, дейишга журъат қилолмайдиган замонлар ўтиб кетганини оз бўлса ҳам ўз кўзинг билан кўрганинг менга таскин беради. Тўлиб-тошиб ёзадиган пайт келганида тилдан қолдинг, ҳеч бўлмаса шунча китоб битган бармоқларинг қалам тута қолса нима қиларди? Армону қувончларинг, ҳасрату надоматларинг ичингда қолиб кетди-ку!

Фашизмга қарши курашда кўксини ўққа тутган қаҳрамон жангчи эдинг. Тиканли симлар орасида лахтак қоғозларга роман битган сабрли ёзувчи эдинг. Дўст ғамидан ғамгузор, қувончидан қувонган инсон эдинг.

Қани эди, бу гапларнинг биронтасини тирик пайтингда ўзинга айтган бўлсак, бунчалик алам қилмасди.

Бир ўкинчга бир юпанч, дейдилар. Машаққатли бўлса ҳам кечирган умринг бекор ўтмади. Бутун ҳаётингни, уйқусиз тунларингни бағишлаган адабиётимиз хазинасига жуда катта бойлик ташлаб кетдинг.

Бундан кейин ўтадиган ижод гурунгларида бўлмаслигингни, олтмиш йил ўз саҳифасида шеърларингга жой берган қадрдон газеталаримиз таҳририятлари остонасидан ўтмаслигингни, уруш ва урушдан кейинги оғир йилларда бизга нон берган Тошкент радиосидан овозингни эшитмаслигимни, «зангори экран»да бошингга эрта қиров тушган нуроний қиёфангни кўрмаслигимни ўйлаганимда, бутун вужудимни аллақандай мунг, ҳазинлик чулғаб олади.

Бир келмакнинг бир кетмаги бор, деган гапга қандоқ кўникай!

Юрак-бағримни ўртаб кетдинг-ку, азизим!

ТИЛДА ҚОЛГАН НУТҚ

Шуҳрат каттакон адабиётимизнинг заргар ижодкорларидан эди.

Энди! Бу гапни айтишга тилим айланмайди. Ахир, олтмиш йил ҳар куни ҳеч бўлмаганда бир мартадан кўришиб турган, қувончларингдан қувонган, ғам-андуҳларингдан ўртанган энг яқин кишинг бир умр қайтиб келмас бўлиб йўқлик қаърига сингиб кетса, ўртанган, ўксиган кўнглингга қайдан таскин топасан!

Ич-ичимдан, «Э, худо, яхши одамларнинг умрини узоқроқ қилиб яратсанг бўлмасмиди?» деган аламли бир нидо бўғзимга келиб урилади.

Инсон тирик экан, бу дунёга сира ўлмайдиган бўлиб келгандек, ҳаёт юкини орқалаб юраверади, юраверади.

Ҳаёт бировга узоқ йўлни яқин қилса, бировга яқин йўлни узоқ қилади.

Шоир Шуҳрат учун яқин йўллар жуда узоқларга чўзилиб кетди. Дўстлари уч кунда босадиган йўлни у йиллаб босиб ўтиши керак бўлиб қолди.

У ухлаб тушига кирмаган «гуноҳлари» учун 25 йил муддатга озодликдан маҳрум қилинди. Энди ижоди кучга тўлган, завқ-шавқ билан, илҳом билан ижод қилиб турган навқирон ёшида туғилган она- юрти — Ўзбекистондан олисларга ҳайдаб кетилди. Урушда кўрган-кечирганларидан баҳс қилувчи «Шинелли йиллар» романи поёнига етмай, нуқта қўйилмай қолиб кетди.

Адабиётда эндигина ўз ўрнини топаётган, битта болага ота бўлган шоир хор-зорликда, азоб-уқубатлар ичида беш йил сарсон-саргардон бўлиб қайтиб келди. Бу азоблар унинг иродасини буколмади. Тушкунлик исканжасига қўлини тутиб бермаган Шуҳрат гина-кудуратларни унутиб, яна ўзини ижодга урди. «Шинелли йиллар» қайлардадир йўқолиб кетган эди. У кўз нурини тўкиб романни қайтадан ёзиб чиқди. Ва, ниҳоят, роман ўқувчи қўлига тегди.

Аста-секин фарзандлари ҳам, китоблари ҳам кўпая борди. Романи босилиб чиққанда, ўғли Фикрат тўққиз ёшга кирганди. «Олтин зангламас» дунё юзини кўрганда, ўғли Хондамир, «Жаннат қидирганлар» босмага топширилганда, ўғли Бобур дастёр бўлиб қолганди.

Унинг уч ўғли уч роман бўлиб дунёга келганди.

Унинг арзандагина қизи Зебо бир эмас, бир неча шеърий гулдаста бўлиб туғилди.

У ўз ҳаётидан рози эди. Китоблари севиб ўқилаётганидан қувонарди. Бу қувонч уни тинимсиз ижод қилишга ундарди. Аммо... қандайдир бир кўринмас куч уни дўстлари сафидан нари итариб турарди. Нега бунақа бўлаётганини у билмасди. Тенгқурлари тақдирланган пайтларда у дил-дилдан қувонарди. Аммо унинг ўзи... Инсон тани темирданмас, ахир: у ҳам вақти келиб емирилади. Бу хил муносабатлар бир куни келиб ўз ишини қилиши мумкинлигини ким ўйлапти, дейсиз!

Ким билади, ёзадиганингни тезроқ ёзиб қол, кейин армон бўлиб қолмасин, деб худо кўнглига солганми, Шуҳрат кечаю кундуз тинмай меҳнат қиларди. Охири у тилдан қолди. Бармоқларининг қалам тутишга мажоли қолмади. Энди у на бир сўз айта олади, на дилидаги гапларини қоғозга тушира олади.

Кўксида қайнаган илҳом туғён урганча қолди. Ақлида ғалаён қилаётган фикрлар ғалаён қилганча қолди.

Шуҳрат ўн йил шу алфозда яшади. Шу ўн йил ичида унинг йилора янги шеърий тўплами босилиб турди. У то дардга чалингунча бу шеърларни ёзиб қўйган эди.

Шуҳрат умрининг охирги йилларида ёзни ёзувчиларнинг Дўрмондаги ижод уйида ўтказарди. Бошқа пайтларда келолмасди. Неваралари таътилга чиққан пайтлардагина келарди. Улар боболарини қўлтиғидан олиб, сайр қилишга олиб чиқардилар.

Боғимда авжи луччак шафтолилар пишган пайтда Шуҳратни олиб киришарди. Бир вақтлар сўзга чечан, суҳбати ширин Шуҳрат энди мўлтираб жимгина ўтирарди. Ичида тўпланиб қолган гапларини айтолмай, асабийлашарди.

Шу хил сўзсиз, бир-биримизга мўлтираб қараб ўтиришларимизнинг бирида Шуҳрат алам билан кўксига муштлай бошлади. Кўрқиб кетдим. Нега унақа қилаётганини билолмай, ҳайрон бўлиб қараб турардим. Ўрнимдан туриб елкаларидан қучоқлаб, юзларини силадим. Унинг кўзларидан юм-юм ёш оқарди. У ичим куйиб кетди-ку, бағрим ёниб кетди-ку, демоқчи бўлган эди.

Бир куни у пешона терини бармоғи билан сидириб кўрсатди. Бу— пешонам мунча шўр бўлмаса-я, дегани эди.

Шундан кейин у чўнтагидан ғижимланган бир қоғоз олиб узатди. Узатган қоғозни тиззамга қўйиб, ғижимини ёздим. Унда энди ёзувни ўрганаётган болаларнинг машқига ўхшаш қинғир-қийшиқ ёзувлар бор эди. Ҳарфларнинг бири бутун қоғозни энлаб кетган, баъзилари чумолидек майда, бири нималигини билиб бўлмайдиган ҳарфлар эди. Минг уринсам ҳам ўқиёлмадим. Неварасидан ўқиёласанми, деб сўрадим. Ўқиёламан, деди. У бошқа қоғозга «хат»ни кўчирган бўлди. Бола ҳам ҳали унчалик ёза билмас экан. У иккинчи синфда ўқир эди. Ёзувни бир амаллаб ўқидим.

«Меҳнатни ўнг қўл қилади,
Тилла соатни чап қўл тақади...»

Бу икки сатр Шуҳратнинг йигирма йиллик таржимаи ҳоли эди.

Бу икки сатр унинг орзу-армонлари эди.

Бу икки сатр ўксик қалбнинг аламли нидоси эди...

Шуҳрат кетди. Қайтиб келмас бўлиб кетди. У хайр, деёлмади. Ҳатто қўл силтаб хайрлашолмади ҳам. У сўзсиз, жимгина оламдан ўтди.

Кўз ўнгимда у билан соатлаб бир-биримизга жовдираб қараб ўтирганларимиз қолди.

У дунёдан ном-нишонсиз кетмади. Халқига уч роман, ўнлаб шеърий тўпламлар ташлаб кетди. Қалб ҳарорати, юрак қони билан битилган бу китоблар адабиёт хазинасидан муносиб жой олди.

Шуҳрат баҳона қачонлардир айтишим керак бўлган гапларни айтиб, ичимни бўшатиб олдим.

Дўстим, сенсиз бағрим ҳувиллаб қолди-ку! Сени жуда соғиндим.

Саид АҲМАД
Ўзбекистон халқ ёзувчиси.

«ЎЗҚИШЛОҚХЎЖАЛИКМАШ-ХОЛДИНГ»:

ЯКУН ВА РЕЖАЛАР

19 февраль куни Тошкентда «Ўзқишлоқхўжаликмаш-холдинг» компаниясининг йиллик йиғилиши бўлди. Йиғилишда 1996 йилдаги ишлаб чиқариш-хўжалик ва молия фаолиятининг якунлари ҳамда 1997 йилдаги вазифалар муҳокама қилинди.

Ўтган даврда республика Президентининг фармонлари ва Вазирлар Маҳкамасининг қарорларини бажариш юзасидан аниқ йўналишдаги ишлар бажарилгани, ишга лаёқатли аппарат ва бошқарув механизми тузилгани, компания таркибидаги корхоналарни акциялаш тугаллангани таъкидлаб ўтилди. Қишлоқ хўжалигини замонавий қишлоқ хўжалик техникасининг энг зарур турлари, жумладан АҚШнинг «Камминз» фирмаси моторлари ўрнатилган пахтачиликка мўлжалланган универсал чопиқ тракторлари, АҚШнинг «Кейс» фирмаси кўндаланг шпинделли пахта териш машиналари, Германиянинг «Лемкен» фирмасида тайёрланган ишчи органлари ўрнатилган омоч ва культиваторлар, Исроилнинг «Дегания» фирмаси пуркагичлари билан таъминлаш дастури ишлаб чиқилди.

Қўшма корхоналар барпо этиш дастури муваффақиятли бажарилмоқда. Масалан, «Ўзкейсмаш» қўшма корхонаси рўйхатга олиш босқичида турибди, «Ўзкейстрактор», «Ўзкамминзмотор», «Чирчиққишлоқмаш-Лемкен», «Ўзкейссервис» ва бошқа қўшма корхоналарнинг таъсис ҳужжатлари тайёрланмоқда. Компания холдингга қарашли корхоналарни техника билан қайта жиҳозлаш, техниканинг хорижий моделларини ишлаб чиқариш учун замонавий технология ва энг янги ускуналарни жорий этиш қоидаларини ишлаб чиқди.

Йиғилишда ўтган йили маҳсулотни экспорт қилиш топшириғи кўзда тутилганига нисбатан 117 фоиз, халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш 122,5 фоиз бажарилгани, мулкчиликнинг янги шакллари жорий этилгани қайд этилди. Шунга қарамай, дейишди нотиқлар, мавжуд қувват ва имкониятлардан тўла фойдаланилмаяпти, маҳсулот сифатини яхшилашга етарли эътибор берилмаяпти, қарзларнинг тўланмай қолишига йўл қўйилмоқда. Бу эса корхоналарнинг ўз имкониятларидан тўла фойдаланишига тўсқинлик қилмоқда, ишлаб чиқариш жараёни, шартномаларни бажариш маромини таъминламаяпти. Шунингдек, бир қанча корхоналарда хавфсизлик техникасини яхшилаш юзасидан тегишли чоралар кўрилмаяпти.

Йиғилиш иштирокчилари ана шу ва бошқа муаммоларни ҳал этишга қаратилган қарорлар қабул қилдилар.

(ЎзА).

ИСЛОҲОТ ОДИМЛАРИ

ҲОСИЛДОРЛИК— ДАРОМАД МАНБАИ

Мамлакатнинг мустақиллиги ернинг ихтиёрини деҳқонга топширди. Натижада, бугун қайси воҳа ёки туманда бўлманг, экин турлари бир қадар кўпайганлиги, ҳосилдорлик деҳқоннинг нечоғли иш билишига қараб ошаётганлигининг гувоҳи бўласиз.

Оққўрғон туманидаги Султон Сегизбоев номли жамоа хўжалиги деҳқонлари ҳам, айнан пухта режа, тадбиркорлик билан иш юритаётгани туфайли бири икки бўляпти. Хўжаликдаги ибратли тажриба ва ташаббуслар хусусида хўжалик бошқаруви раиси Қодир ЭЛЧИБОЕВ шундай дейди:

-- 1996 йилда ҳосилдорлик 27,5 центнер бўлди. Тўғри,бу катта кўрсаткич эмас. Лекин ҳозирги кунда гап ҳосилдорлик билан бирга даромад ҳақида ҳам кетаяпти. Ўтган йили ўғитларни, ёнилғини учдан бир баравар камайтирдик. Ғўза қатор ораларига механизмлар билан уч мартагина ишлов бердик. Бундан мақсад кам харажат қилиш эди, албатта. Чунки, ҳозир ёнилғининг бир тоннаси қишлоғимизга етиб келгунича 14-16 минг сўмга тушса, ўғитларнинг бир тоннаси 8-12 минг сўмгача боради.

Харажат кам бўлса, таннарх арзонлашади, даромад ортади. Шу кунларда йил якуни чиқарилиб, фойда-зараримиз сарҳисоб қилинаяпти. Ҳозирча шуни айтишим мумкин -- етиштирган пахтамиз 85 миллион сўмга сотилди.

Чорвачиликдан олаётган даромадимиз ҳам ёмон эмас. Ўтган йили 111,7 тонна гўшт етиштирдик.

Барча даромадлар ҳисобидан меҳнаткашларга ун, ёғ, гуруч, шоли, буғдой тарқатамиз. Қишлоқда бўладиган тўй-маъракаларга ёрдам берамиз. Лекин, хўжалик ихтиёридаги 5 минг гектар ер қишлоқларда яшаётган 1336 та хонадон аҳлининг ҳаммасини боқолмайди. Қолаверса, бугун одамлар иш қидириб, рўзгор эҳтиёжи билан туман марказига қатнамаса деймиз. Бунинг учун эса биздаги бор тармоқларни даромадли соҳага айлантириш, айниқса, саноатни, хизмат турларини кўпайтириш, янги иш жойлари очиш талаб этилди. Шуни ҳисобга олиб жамоа хўжалигини корпорацияга айлантирдик...

Раиснинг гапларида жон бор. Даромад кўрмаган хўжалик аслида, хўжалик эмас. Ё раҳбар ношуд, ё одамлар ишнинг кўзини билмайди. Хуллас, оққўрғонликларга икки томондан Худо қарашган. Деҳқонларнинг ақли етмаган жойга раис маслаҳат солади, раиснинг тажрибаси иш бермаса, оқсоқоллар қўллайди. Ҳар қалай, хўжалик корпорацияга айлантирилгач, ҳеч ким кам бўлгани йўқ. Энди қишлоқнинг ўз стадиони, бозори бор. Олди-сотди учун деҳқон ишдан қолиб, туман марказига қатнаб юрмайди. Тикувчилик цехида 15 хил маҳсулот ишлаб чиқарилмоқда. Аҳоли эҳтиёжи учун пахта титадиган цех ҳам очишди.

Уч йил аввал қишлоқда бор-йўғи уч километрча газ қувури тортилганди. Ҳозир 12 километр атрофидаги хонадонлар газлаштирилди. Янги қурилган 80 хонадонга электр сими тортилиб, ичимлик суви билан таъминланди. Бу ишларнинг ҳаммаси даромад ҳисобидан бўлаяпти. Биргина ўтган йилнинг ўзида 7 та ғалла комбайни, 8 та ҳайдов трактори, хашак комбайни сотиб олинди. Янги тузилманинг дастлабки афзалликлари шу бўлса керак-да.

-- Бирламчи вазифамиз ғалла, пахта ҳосилдорлигини ошириш, -- дейди раис. -- Қолаверса, корпорация ўз номига яраша бўлгани маъқул. Катта-кичик ҳамма хизмат турларидан даромад олиш, соф фойдани кўпайтириш асосий мақсадимиз.

Темур ҲАЙДАРОВ.

СУРАТЛАРДА: соғувчи Ҳ. Ворисова; трактор парки усталари А. Қодиров, О. Тўхтабоев

Ж. ҲАМРОҚУЛОВ олган суратлар.

ЖАМҒАРМАЛАРНИНГ ҲАМКОРЛИК ШАРТНОМАСИ

Ўзбекистон фахрийларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш «Нуроний» жамғармасида шу ташкилотнинг Республика Ижтимоий таъминот вазирлиги, Касаба уюшмалари федерацияси кенгаши, «Маҳалла» ва «Камолот» жамғармалари, «Маънавият ва маърифат» жамоатчилик маркази билан ўзаро ҳамкорлик тўғрисидаги шартномаси имзоланди.

Ушбу шартномаларда Президентимизнинг «Ўзбекистон фахрийларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш «Нуроний» жамғармаси тўғрисида»ги Фармонини изчил амалга ошириш мақсадида томонлар фаолиятининг асосий мақсад ва вазифаларини мувофиқлаштириш, бу борада жойлардаги бошқарма ва бўлимлар, бошқарув кенгашлари, жамоатчилик марказлари орқали кенг кўламда иш олиб бориш кўзда тутилган.

Жамғармада, шунингдек, «Ўлкамиз боғлари нуронийлар нигоҳида» ҳаракати ташаббускорларининг йиғилиши ҳам бўлди. Унда мустақил диёримизни боғ-роғлар ўлкасига айлантириш, бу ишга фахрийларни фаол жалб этиш масалалари кўриб чиқилди. Кейинги йилларда уларнинг куч-ғайрати билан жойларда салкам юз миллион туп терак экилди, 3 минг гектардан кўпроқ боғ-роғ барпо этилди.

(ЎзА).

ИШЧИЛАР ШИФОХОНАСИ

Фарғона вилояти Боғдод дон маҳсулотлари комбинати ишчи хизматчилари яна бир қулайликка эга бўлдилар. Улар учун замонавий тиббий ускуналар билан жиҳозланган мўъжаз санаторий очилди. Сарф -харажатларнинг асосий қисми корхона даромади ҳисобидан қопланди.

(ЎзА)

БАДИИЙ АКАДЕМИЯ:

ДАВР ТАЛАБИ

Учинчи мақола

Газетамизнинг ўтган сонларида республикамиз Президентининг Ўзбекистон Бадиий академиясини ташкил этиш ҳақидаги Фармони муносабати билан санъатимиз тарихига оид анъаналар, ҳозирги Ўзбекистон рассомлари, амалий санъат усталари олдида турган вазифалар хусусида санъатшунос Н. Ойдиновнинг мақолалари билан танишган эдингиз. Ушбу сонда муаллифнинг шу соҳа вакиллари фаолиятига доир мулоҳазаларини ўқийсиз.

Ҳақиқий тасвирий санъат асари ўзида такрорланмас гўзалликни, чинакам мўъжизани мужассам этади. Бу мўъжизанинг сир-асрорларини билиш, тушуниш учун санъатшунослик борасида етарли маълумотга, билим ва дидга эга бўлиш лозим.

Республикамиз Президентининг Ўзбекистон Бадиий академиясини ташкил этиш ҳақидаги Фармони санъатшунос, қадимшунос, файласуф ва шу соҳа педагог олимлари зиммасига бир қанча вазифаларни юклайди. Чунки санъат асарларини ҳар томонлама тушуниб тарғиб этиш, ёшларни бу борада саводхон қилиш айни долзарб масаладир. Эндиликда ўзбек тилида жаҳон, жумладан, Ўзбекистон халқлари санъати тарихига оид қомусий китоблар, мажмуалар яратилиши, таржима қилиб нашр этиш орқали халқимизни, келажак авлодни ҳам миллий, ҳам бутун шарқу ғарб санъати тарихи, замонавий ютуқлари билан таништириш имконияти туғилди. Яратилажак қомусий китоблар, қўлланма ва дарсликларда дунё халқлари санъати тарихидаги илғор оқимлар, буюк мусаввирлар ижодий фаолияти қамраб олиниши зарур. Албатта, бу борада хорижий давлатлар санъатшуносларининг тажрибаларига таяниш яхши натижалар беради. Замонавий санъатнинг серқирра, мураккаб, турли-туман йўналишларга бой тараққиёти ҳам жиддий ёндошишни талаб этади. Дарҳақиқат, тасвирий

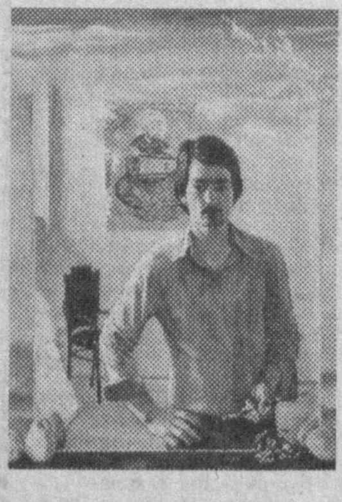

санъат сирларини ўзлаштириш, шунингдек, XX асрда пайдо бўлган турли оқим ва йўналишлар ҳақида етарли билимга ва малакага эга бўлиш ҳар бир санъатшунос ва бу соҳа педагог-олимларидан тинимсиз изланишларни талаб этади.

Фармонда буюк аждодларимизнинг ўлмас меросидан, шу билан бирга жаҳон маданиятида эришилган ютуқларга ижодий муносабатда бўлиш зарурлиги алоҳида таъкидланган. Қадимги юнонларнинг нафосат маскани бўлган Парфенон, Европа уйғониш даврининг Леонардо да Винчи, Рафаэл Санти, Тициан, Микеланжело, Алберхт Дюрер каби вакиллари ижодига хос анъаналар, шунингдек, XIX ва XX асрда юзага келган кўплаб йўналишларга хос хусусиятлар жамланган ҳолда, санъатшуносликка доир назарий адабиётлар ёзиш ва нашр этиш лозим. Бундан ташқари, хорижлик илғор санъатшуносларнинг илмий монографиялари, китобларини ўзбек тилига таржима қилиш ва чоп этишга ҳам кенг имкониятлар яратиш зарур.

Қадимдан ҳар бир халқ, миллат жаҳон санъатининг равнақига муайян даражада ўз улушини қўшиб келган. Бу жараённинг давоми сифатида янги-янги ижодий изланишлар, санъат намуналари, ижодкорлар майдонга келмоқда. Халқлар, миллатлар, шунингдек, даврлар санъати бир-бирига боғланиб, бир-биридан таъсирланиб ривожланадики, бу вақт давомида ғаройиб самараларни юзага келтиради. Зеро, Фармонда санъат тарихини ҳар томонлама ўрганиш ва ёритиш масалалари таъкидланганида ана шу бой хазинадан унумли фойдаланиш кўзда тутилган.

Ватанимиз тасвирий санъати тарихини ўқиш, ўрганиш, ўзлаштириш соҳа ривожини таъминлабгина қолмай, халқимиз ўтмишини, аждодларимиз турмуш тарзини, урф-одати, маънавий қадриятларини қайта кашф этишга-да ёрдам беради. Шунингдек, ўзбек халқи маданиятининг бир бўлаги бўлган тасвирий ва амалий санъатимиз тарихида яратилган турли-туман ҳайкаллар, маҳобатли деворий расмлар, бадиий безаклар ва бошқа намуналарни ўрганиш ва бундан барчани хабардор қилишдек имкониятни ҳам мазкур Фармон амали орқали юзага чиқариш мумкин.

Ўзбекистон тасвирий санъати тарихи ўтмишнинг мураккаб муаммолари, илғор тараққиёт жараёнлари билан узвий боғланиб кетган. Мураккаб томони шундаки, тасвирий санъат асарларининг яратилган вақти, муаллифлари ҳақида бизгача жуда кам маълумотлар етиб

келган. Айниқса, энг қадимги тасвирий санъат намуналари янада жумбоқли муаммолар билан тўла бўлиб, бу соҳа вакилларини жиддий, астойдил изланишларга жалб этади. Умуман, тасвирий санъатнинг бошқа соҳалар ва фанлардан фарқи шундаки, уни ўрганиш, таҳлил қилиш учун таржимон ёки қўлланма, ё қадимги қўлёзма китоблар ҳар доим ҳам талаб этилавермайди. Муҳими, санъатшунос, файласуф, тарихчи ва педагог олимларимизнинг илмий ва асосли хулосаларига таяниб, ўз дидимиз, билим ва савиямизга таяниб, фикр юрита олсак, бас.

Тасвирий санъат сирлари билан боғлиқ қарама-қарши фикрлар ҳам мавжуд. Шулардан бирида, ислом динида расм ишлашга ижозат йўқ, деган фикр. Бу борада ислом ва санъат тарихига адолатли ёндошиб, уни ҳар жиҳатдан илмий ўрганиб фикр айтиш керак. Чунки ислом маданияти тараққий этган бизнинг ўлкамизда шундай мусаввирлар етишиб чиқдики, уларнинг фаолиятидан жаҳон тасвирий санъат аҳллари ҳам ўрнак олишган. Жаҳоннинг энг машҳур музейларида сақланаётган нодир асарлар бунга ёрқин далилдир.

Қимматбаҳо ҳайкаллар, амалий безак намуналари, нафис миниатюра расмларнинг жуда катта қисми Париж, Лондон, шунингдек, АҚШнинг кўпгина шаҳарларида, Швеция, Санкт-Петербург, Теҳрон, Афғонистон, Ҳиндистон, Мўғулистон ва дунёнинг бошқа кўплаб жойларидаги музейларда, шахсий коллекционерлар бисотида сақланаётгани сир эмас. Бизга номаълум бўлган археологик ва санъатшунослик асарлари ҳам кўп. Уларни илмий ўрганиш, таҳлил қилиш, келажак авлодга ўргатиш ҳамда бу борада таълим-тарбия мазмунини такомиллаштириб бориш ҳам асосий омиллардан.

Бу борадаги ишлар аввалида тасвирий санъат тарихини илмий асосда батафсил ёзиб қўлланмалар сифатида чоп этиш масаласи турса, ёш авлодни бу нафосат илмидан баҳраманд қилишнинг илмий ва мантиқий тизимини такомиллаштириш ҳам зарур тадбирлардандир. Ана шундай эҳтиёжлар заминида, шубҳасиз, Ўзбекистон тасвирий санъати тарихи ётади.

Хуллас, тасвирий ва амалий санъат намуналарини ҳар томонлама таҳлил қилиш бу соҳа равнақига кўмак беришдан ташқари, тарихимизни ва ўзлигимизни англашга ҳам хизмат қилади. Негаки, жонли тасвир, бу тарих кўзгусидир. Шу боисдан ҳам Ўзбекистон тасвирий санъати тарихи фанини умумжаҳон санъати тарихининг узвий қисми сифатида шакллантиришнинг етарли асослари бор. Шу жиҳатдан ҳам Фармон ўзбек санъатшунослик фанининг равнақ топишига, ўзбек тилида санъатшунослик назарияси, тарихига оид илмий тадқиқотларнинг кенг кўламда амалга ошишига шароит туғдиради.

Норсаид ОЙДИНОВ,
Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика институти докторанти.

АНЪАНА ДАВОМ ЭТАДИ

Пойтахтимиздаги «Туркистон» саройида «Замонавий қўшиқчилик: мақсад ва муаммолар» мавзусида кенгайтирилган йиғилиш бўлиб ўтди.

Унда республикамиздаги таниқли хонанда, созанда ва бастакорлар ўзбек миллий қўшиқчилигини ривожлантириш юзасидан фикр алмашишди. Зеро, ушбу масала ҳукуматимизнинг ҳам алоҳида эътиборида турибди. Бундай мақсадга эришиш учун аввало бугунги кунда санъат соҳасига кириб келаётган талантли ёшларга алоҳида ғамхўрлик кўрсатиш лозим. Ўзбек санъатини янада юксалтириш мақсадида бундан бир йилча бурун ташкил этилган «Ўзбекнаво» гастрол-концерт бирлашмасининг асосий вазифаларидан бири ҳам мана шундан иборат. Табиийки, халқимиз орасида истеъдодли ёшлар жуда кўп. Фақат уларни излаб топиб, тарбиялаб, қобилиятини тўғри йўлга сола билиш лозим. Бу борада таниқли санъаткорларимизнинг бой тажрибалари ҳам ниҳоятда қўл келиши, шубҳасиз.

Бир гуруҳ умидли ёш ижрочилар ўзлари тайёрлаган қўшиқларини санъат арбоблари муҳокамасига ҳавола этишди. Миллий қўшиқчилигимизнинг келажагини белгилаб берувчи бундай янги овозлар орасида классик қўшиқларга ҳам, замонавий ва эстрада жанрига ҳавас қўйган ёшлар ҳам бор. Энг муҳими, улар санъатда ўз ўринларини топиш учун интилаётганликларини яққол сезиш мумкин. Қолаверса, бу қўшиқларда миллий руҳ уфуриб турибди. Тўғри, ёшлар ижросида ютуқлар билан бирга, баъзи камчиликлар ҳам кўзга ташланади. Лекин уларни тарбиялаб, ижодига сайқал бериб борилса, келажакда яхши хонандалар бўлиб етишишлари мумкин. Йиғилишда иштирок этган санъаткорлар бу йўлда ўз кўмакларини аямасликларини маълум қилишди.

Ғафур ШЕРМУҲАММАД,
«Халқ сўзи» мухбири.

ОЛТИН МЕРОС

БАХШИСИ КЎП ЭЛНИНГ...

Толеи баланд бўлади. Пешонаси ярқироқ, кўкси бутун, юраги кенг бўлади. Яна не деб тариф берайин? Сўз етармикин ўзи!

Шу десангиз, бу Саймон бахшини эшитган чиқарсиз-ов. Сурхон воҳасининг Қизириғидан. Ўзи мактаб кўрмаган. Бор-йўғи уч синф ўқиган. Лекин қонида бор-да, дўмбира чалиб, достонлапар айтишни ҳеч ким ўргатмаса-да, зўр бахши бўлиб кетди. Унинг ўзи ҳам чалиб, ҳам тўқиб, ҳам айтиб кўнглингизни эритиб юборади.

Сурхон тарафларда бир қизиқ одат бор: бутун Туркистонни чорлаб, тўйида кураш-кўпкари берсаям, агар бахши чақириб, бир достон айттирмаса, «Ҳа, уккағар-а, хасислик қилди-я» деб сўкиб кетади. Шунинг учун ҳам қаерда тўй олди маслаҳати бўлса, бошчилар қайси бахшини чақирамиз деб қолишади.

Саймон бахшиям бир айтса куну туннинг ўтганини билмай қоласиз. «Қўнғирот қўшиқлари», «Келинойнома», «Чўпон қўшиғи»... Э, санайверсак, адоғи йўқ. Хуллас, бундай бахшилар омон бўлсин-да.

Нор ҚОБИЛ.

СУРАТДА: Саймон бахши ҚУЛМОНОВ.

Искандар ХЎЖАЕВ (ЎзА) олган сурат.

ҒАРОЙИБОТЛАР САНДИҒИ

НАМУНАЛИ КЎЧА

Қайнона-келин можаросини деярли барча оилада кузатиш мумкин.

Хитойда ҳам ушбу «нозик дипломатия» тўғрисида турли хил латифалар тўқилган. Лекин буни қарангки, Хитойнинг шимоли-шарқидаги Далиян шаҳрида қайнона-келинлар худди она-болалардек яшайдиган бир кўча бор экан. Шаҳар ижтимоий таъминот хизмати вакиллари ҳамда маҳаллий матбуотнинг таъкидлашича, 50 нафар оила истиқомат қиладиган бу кўчада бирор марта ҳам «қайнона-келин» можароси содир бўлмаган.

Маълум бўлишича, хонадондаги тотувлик ўзаро бир-бирини тушуниш ва ҳурмат қилишга асосланган экан. Яъни, энг шинам ётоқ кексаларга берилади, рангли телевизор ҳам аксари ҳолларда ўша хонага қўйилади. Ёзилмаган тартиб-қоидага биноан, янги келин тўйдан кейин барча қўшнилар уйига «самимий ташриф» буюради. Бундай муҳитда эса, табиийки, бирор жанжал пайдо бўлиши қийин.

ҒОЛИБЛАРГА 100 МИНГ ФРАНК

Яшил нўхотли «Сен-жермен» шўрваси, қўзи гўштидан тайёрланган «Софи» котлети, олча шарбатига бўктирилган жўжа қовурдоғи -- «Монморанси», каштандан олинадиган монблан ва шунга ўхшаш кўплаб оғизнинг сувини қочирадиган француз миллий таомлари эндиликда «юксак француз модаси» билан бир хил мавқега эга бўлди. Франция Маданият вазирлиги «маданият индустриясининг ажралмас бўлаги» бўлмиш миллий таомларга эътиборни кучайтириш мақсадида махсус баёнот қабул қилди. Қуруқ баёнот билан чекланиб қолмаслик учун, вазирлик умумий ҳажми 100 минг франкка тенг миқдорда учта мукофот жорий қилган. Мукофотлар ошпазлик соҳасида ўзини кўрсата олган ёшларга уларнинг малакасини ошириш ҳамда бўлғуси пазандаларни қўллаб-қувватлаш ва рағбатлантириш мақсадида берилади.

КАРНАВАЛЛАР МАМЛАКАТИ

Ҳар хил байрамлар ўйлаб топишни хуш кўрадиган Бразилия халқи яна бир катта тантанани ўтказди.

Навбатдаги байрам Бразилиянинг таниқли адиби Жорж Амадуга бағишланган бўлиб, у Салвадор шаҳри марказида бўлди. Унга мамлакатнинг энг бообрў санъаткорлари таклиф қилинди.

Маълумки, Ж. Амаду ўзининг илк китобига «Карнаваллар мамлакати» дея ном берган эди. Тадбир ташкилотчиларининг таъкидлашича, Жорж Амадунинг қаҳрамонлари иштирокидаги кичик эпизодлар, муаллиф асарлари бўйича олинган кинофильмларда ижро этилган мусиқа ва «кўплаб бошқа қизиқ томошалар» намойиш этиладиган карнавалда адибнинг ўзи ҳам иштирок этган экан.

Телевизорлар
CS-7277PTR

Bio
ULTRA Bio VISION

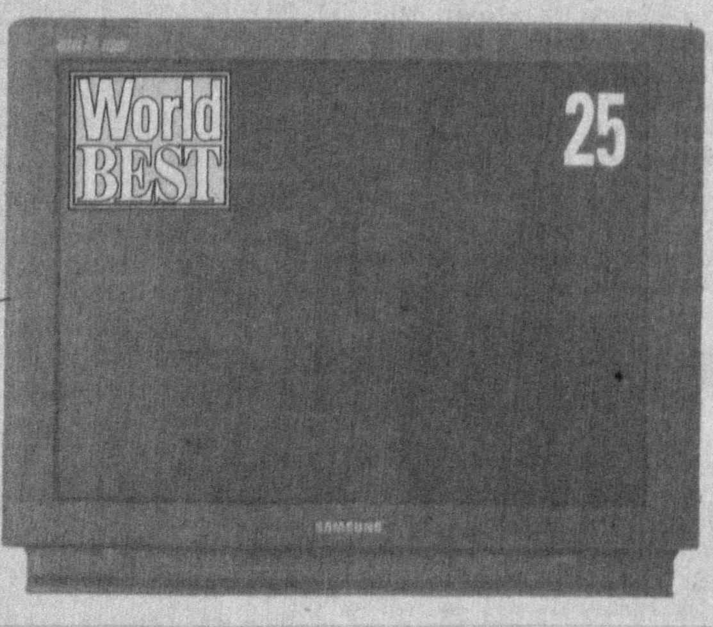

Фирма дўконлари

Кафолат Файз	Тошкент	Эскижўва кўчаси,"Чорсу" бозори	(3712) 42-29-89
Кафолат Файз	Тошкент	Қодирий кўчаси,1,"Турон" меҳмон.	(3712) 41-46-38
Кало Холдинг	Тошкент	Бешёғоч,Туроб Тўла кўчаси,2	(3712) 45-36-05
Кало Холдинг	Тошкент	Қоратош,Хўжаев кўчаси,2	(3712) 45-35-33
ТОУ Ко.Лтд.	Тошкент	Ҳамид Олимжон кўчаси,13 "А"	(3712) 33-31-08
ТОУ Ко.Лтд.	Тошкент	Амир Темур кўчаси,110	(3712) 34-02-58
Отахон	Фарғона	Ал-Фарғоний кўчаси,20	(3712) 24-78-76
Наврўз	Андижон	Мустақиллик кўчаси,14	(37422) 43-8-60
Интек	Ашгабат	Туркманбоши кўчаси,25/22	(3632) 350238-44
Кафолат	Душанбе	Пушкин кўчаси,85	(3772) 21-81-22

Мультитизим. БИО. Телематн. Ультраяпасқи биокинескоп. Тасвирда тасвир функцияси (2 тюнер). Компактли юқори технологик дизайн. Бошқарув панелининг янги дизайни. Мультистерео (икки канал/NICAM). Овозни икки каналдан чиқариш. Ахборотни экранга бир неча тилда (инглиз, рус, венгер, поляк, чех) чиқариш функцияси. Паст шовқинли кучайтиргич. Тасвирни яхшилашнинг махсус занжири. Видеосигнални яхшилаш тизими. 100 каналли созлаш имконияти. Уйқи таймери /соатлар/ қўйиш/ўчириш таймери. Ранг, тиниқлик, аниқлик, овознинг баланд-пастлигини хотирлаб қолиш имконияти. Кабель телевидениеси учун гипер-частоталар полосаси.

Шартнома асосида етказиб бериш масаласи бўйича мурожаат этинг:
"Самсунг Электроникс Ко."
Алмати офис:
Алмати,Орбита-3, 52"А"-уй.
Тел.: (3272) 20-55-36, 20-39-47, 20-63-05, 20-48-24.
Факс: 20-12-38.

Technology that works for life

SAMSUNG ELECTRONICS

SAMSUNG

«ШАЛАР» хусусий фирмаси тугатилади. Барча даъволар эълон газетада чоп этилган кундан бошлаб бир ой мобайнида қабул қилинади. Манзил: Тошкент ш., Жарариқ мавзеси, 6-уй, 39-хона.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг Истиқболни белгилаш ва статистика Давлат қўмитаси жамоаси қўмита бўлим бошлиғи Раҳмат Абдукаримовга отаси
Тўхта АБДУКАРИМОВнинг
вафоти муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

«Ўзбекгидроэнергоқурилиш» тресси жамоаси «Энергоқурилишматериаллари» ишлаб чиқариш бошқармаси бошлиғи ўринбосари Собир Юсуповга онаси
Инобат СУЛТОНОВАнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«Мулкдор» иқтисодий ҳафталик газетаси жамоаси газета бош муҳарририниг биринчи ўринбосари Саидолим Ҳайдаровга отаси
Эргашхон ҲАЙДАРОВнинг
вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТошДТУ жамоаси «Кончилик ва геология-қидирув ишлари иқтисодиёти» кафедраси доценти
Зокир ЗОКИРОВнинг
вафот этганлиги муносабати билан унинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор этади.

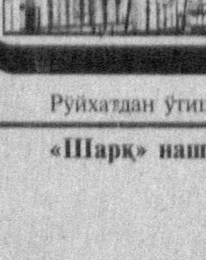

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: А. УСМОНОВ.

БЎЛИМЛАР:
Парламент 33-57-34;
Хатлар 33-07-48;
Мерос ва қадриятлар 36-29-89;
Қишлоқ хўжалиги 36-07-94;
Иқтисодиёт 36-36-65;
Маънавият 36-35-60;
Тунги муҳарририят 33-10-28.
Эълонлар 36-09-25, Вахтёр-33-10-60

· МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир —Т. Долиев.
Навбатчи —F. Эшмуродов.
Мусаҳҳиҳ —А. Худойқулов.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 0001 Буюртма Г. — 088 44.000 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2 **Босишга топшириш вақти—21.00**

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Босишга топширилди — 20.40 1 2 3 4 5 6